

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Imaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Zaupni shod v Mariboru.

Pretečeno nedeljo, dne 30. oktobra, so se zbrali zaupniki Vseslovenske ljudske stranke, pred vsem seveda udje Kmečke zveze, iz celega Slovenskega Štajerja v Mariboru, da sprejmejo natančno poročilo o pogajanjih in vladnih predlogih za delamožnost štajerskega deželnega zbora.

Vsi govorniki so izražali svoje prepričanje, da je Slovenski klub štajerskih deželnih poslancev ravnal popolnoma pravilno, ko je odklonil vladne predloge kot nezadostne in nesprejemljive. Na gospodarskem polju se vlada in Nemci sploh nočejo poboljšati v svojem nastopanju proti Slovincem, na šolskem polju pa je bila ponudba samo enega zastopnika Slovencev v deželni šolski svet, ki pa bi niti z vladnimi udi ne imel večine, kratkoma nezadovoljiva. Med velikim navdušenjem se je od vseh govornikov naročalo poslancem, naj vstrajajo v obstrukciji, dokler Nemci in vlada ne bodo začeli upoštevati Slovencev in njihovih upravičenih zahtev.

Govorili so: dež. glavarja namestnik, dr. Jančič iz Kozjega, odvetnik dr. Leskovec iz Maribora, vikar Preglej iz Konjice, poslanec Novak iz Slovenske Bistrice, poslanec Vrečko iz Ponikve, profesor Majcen iz Krčevine, tajnik Kramberger iz Št. Lenarta v Slov. gor., posestnik Meško iz Polenšaka, posestnik Kumer iz Šmartina pri Vurbergu in poslanec dr. Korošec.

Predsedoval je shodu ter večkrat posegel v razpravo predsednik Kmečke zveze, državni in deželni poslanec Rožkar. Soglasno se je po dveipolurni razpravi sprejela naslednja resolucija:

Shod slovenskih zaupnikov iz Spodnjega Štajerja, zbran dne 30. oktobra v Mariboru, odločno zavrača vse napade na slovenske poslance zaradi njih taktike v deželni zbornici kot popolnoma neosnovane ter izjavlja, da so se ti poslanci po vsej pravici postavili samo v bran zoper neprimerno zapostavljanje Slovencev, ki se kaže n. pr. v tem, da od 20 milijonskih izdatkov za človekoljubne, zdraviliščne, narodno-gospodarske in deželno-upravne potrebe ne pride niti 1 milijon na Slovenski Štajer; da v deželni

šolskem svetu ni nobenega zastopnika slovenskega ljudstva; da si Nemci vzdržujejo s skupnim denarjem nad 20 meščanskih šol, a Slovincem ne dovolijo nobene; da je med deželnimi uradniki komaj 4% Slovencev; da na 8 spodnještajerskih zdraviliščnih zavodih ni pripuščen noben Slovenec kot zdravnik; da se dobava za deželne zavode oddaja edino-le Nemcem itd. itd.

Stoječ na načelnem stališču, da si naj svoje kulturne in gospodarske zadeve vsak narod sam upravlja, vzame zaupni shod poročilo deželnih poslancev z odobravanjem na znanje ter jim izreka glede doseganega postopanja popolno zaupanje.

Vse proti kmetu.

Tudi starim ljudem se bo težko spominjati, da bi bilo v javnosti kedaj toliko sovraštva proti kmečkemu prebivalstvu in tako odkrito izraženega kakor ravno zadnji čas. Ne le, da se ponavljajo v vseh liberalnih in socialno-demokratskih taborih stara žaljenja, da je kmečki stan nerazsodna masa, da nima nobenega smisla za napredek, ampak vsa silna strast nasprotstva se izliva sedaj v nov klie: Kmet je kriv današnje druginje, kmet nas odira s svojimi pridelki!

Narodno-gospodarska politika, ki so jo zasledovali poslanci kmečkega prebivalstva v zadnjih letih, je res povzročila, da so se cene poljedelskim pridelkom nekoliko dvignile. To zvišanje pa so porabili medkupeci in oni, ki že potom obrta in trgovstva spravljajo kmečke pridelke na svetovni trg, v špekulacijo za svoj lastni žep. Neprimerno in neopravičeno so povišali cene vsem predmetom, koje so dobili s kmetov v prvotni ali pa predelani obliki. Tukaj tiči pravi vzrok druginje! Kmet pri nekaterih pridelkih komaj pri sedanjih cenah pride na pridelovalne stroške, pri mnogih pridelkih pa še vedno dela z izgubo. Njemu se ne more in ne sme očitati, da odira druge stanovne s cenami svojih pridelkov, da je on kriv sedanje druginje!

Toda nasprotno ne vpraša za to, ali ima ali nima zadostnih razlogov. Druginja je samo povod, da si daje politika starih kmečkih nasprotnikov, liberalcev in socialnih demokratov, drugo obleko. Kje je liberallec, kje socialdemokrat doma? V mestih in tovarnah. Med kmete ne moreta prav prodreti, ker je mišljenje kmetov v verskih in gospodarskih rečeh, pri nas tudi narodnih, popolnoma različno od mišljenja v mestih in okoli tovarn. Kmet je resen in veren, mešan domišljav in neveren; kmet prideluje, mešan zavziva. Prav je prišla sedaj liberalnim in socialno-demokratskim strankam druginja, kajti sedaj lahko enkrat pod to krinko dajo izraza svoji politični mržnji do kmečkega prebivalstva.

Živina in žito je sedanjemu svetu predrago. Da je obleka tudi draga, o tem noče nihče govoriti. Da so vsa uvožena živila dražja, o tem se molči. Nihče noče govoriti o tem, kako se draži železo, les, premog. Kako je postalo vse delo pri kmetu, obrtniku in trgovcu dražje. Molči se tudi o tem, kako mnogo dražje si plačuje dandanes država in dežela svoje uradnike. Le kmetova živina in kmetovo žito je predrago.

Meje se naj odpro na stečaj za živino in žito, tako zahtevajo kriče kmetovi nasprotniki. Počasi, gospoda! Avstro-Ogrska ima 18 milijonov govedi, 13 milijonov svinj, 17 milijonov ovac in koz. In 14 milijonov ljudi se peča in živi od živinoreje. To vse se naj uniči? Vse kmečko prebivalstvo naj robuje drugim slojem?

Kar pridelava Avstro-Ogrska na žitu, je naravnost velikansko. Leta 1909 je znašala cena naše žetve nič manj nego poldrugo milijardo kron. Poldruga milijarda, to je vrednost, kakoršne nima pokazati v Avstro-Ogrski nobena industrija. In koliko ljudi se živi tudi od te panoge poljedelstva! Zraven pa ne smemo še na nekaj pozabiti. Profesor Hoffmeister na poljedelski šoli na Dunaju piše: „Podlaga poljedelskega obrata je in bo moralo ostati pridelovanje žita.“ Narodno-gospodarski pisatelj Ruhland pa pravi: Neizogibno izgubljen je vsak narod, kateri zanemarja pridelovanje žita na lastni zemlji in pride glede preskrbovanja s kruhom v odvisnost drugih narodov.

PODLISTEK.

Naše jeruzalemsko romanje.

(Dalje.)

Tempelski trg.

Kristjanom je v Jeruzalemu božji grob središče in največje svetišče, v starem Jeruzalemu in za današnje Mohamedance je pa Tempelski prostor najmenitnejše svetišče in se arabski tudi imenuje „Haram-eš-Serif“, to je odlično svetišče. Tudi nam je častiljiv ta kraj, saj je najtesnejše združen z raznimi dogodki in resnicami naše sv. vere. Tempelski prostor je nema priča, kako natanko so se splošile prerokbe.

Tempelski trg je pravokoten prostor, obdan od vseh strani z zidom, le na severni in zahodni strani ga deloma zapirajo hiše, ki imajo spodaj odprte lope. Severni del trga je nekoliko širji, kakor južni. Iz mesta vodi vanj 7 vrat, med temi so najmenitnejša „zlatata vrata“ na vzhodni strani, ki so pa zazidana, ker je med Turki razširjena pravljica, da bo prišel skozi ta vrata enkrat neki krščanski knez in bo vzel Jeruzalem; da bi se to ne zgodilo, so jih zazidali. Skozi ta vrata je Zveličar imel na Cvetno nedeljo svoj slovesni vhod, pri teh vratih sta Peter in Janez čudodejno ozdravila hromega človeka.

Po priliki v sredini trga stoji prekrasna osmerokotna turška mošeja. Znotraj vidimo v sredini mošeje velikansko skalo, ki ima pod seboj votline. Veščaki mislijo, da je stal tukaj žgavni oltar, na katerem so judovski duhovniki žgali daritve. Nekoliko bolj na zahod je pa stalo sveto in presveto judovskega templja. Po judovskih izročilih je hotel na tem prostoru darovati Abraham svojega sina Izaka. Kralj Salomon je dal grič zravnati in podzidati, da je dobil raven prostor, na katerem je pozidal Gospodu veličasten tempel, katerega je razdejal kralj Nabuhodonozor. Ko so se vrnil Izraelci iz babilonske sužno-

sti, so pod vodstvom Nehemija v veliki stiski pozidali nov tempel, ki pa je daleč zaostajal za Salomonovim. Ta tempel je stal do časa kralja Heroda, ki ga je dal prezidati in sijajno okrasiti, vendar nikdar ni bil celo dogotovljen, kakor bi imel biti po Herodovem načrtu. V tem templu je darovala Marija Jezusa, tukaj je kot 12letni deček sedel med učeni, izpred tega templja je izgnal dvakrat barantače, ki so skrutili sveti kraj, tu je učil, tu je imel ostre nastope z zakrknjenimi Judi. Leta 70. je bil z mestom vred razdejan, kakor je bil Zveličar napovedal. In nikoli več se ni dvignil iz razvalin, tako se do današnjega dne izpolnjuje prerokovanje Danielovo: „In po dvainšestdesetih tednih bo umorjen Kristus... in mesto in svetišče bo razrušilo ljudstvo prihodnjega vojvoda, in njen konec bo razdejanje, in po končani vojski je določeno opustošenje... in v templu bo gnusova razdejanja in do konca bo trajalo razdejanje“ (Dan. 9, 25. 2). Cesar Hadrijan je potem na mestu templja pozidal Jupitrov tempel. Turkom je ta prostor svet kraj, ker je bil bojda tukaj Mohamed, njihov prerok. Sploh je za Meko Turku ta kraj najsvetejši na celem svetu. Kristjani poprej niso smeli stopiti na ta kraj, sedaj le z dovoljenjem turške oblasti in v spremstvu turškega vojaka. Judje pa še sedaj ne smejo na tempelski trg.

Nekoliko južno od prej omenjene mošeje stoji na tempelskem trgu druga velikanska mošeja, imenovana el-Aksa, to je od Meke najbolj oddaljeno svetišče, kamor je Bog Mohameda neke noči peljal, kakor verujejo Turki. Škoda veličastne stavbe. Bila je nekdanj krščanska cerkev Marijinega darovanja; pozidal jo je cesar Justinijan (5. — 5.). Turki so jo spremenili v svojo mošejo, pozneje jo je potres dvakrat porušil, pa so jo Turki zopet popravili. Človek kar o-supne, ko vstopi, dolga je 80 m in široka 55 m. Nekdanj je bila še prostornejša. Stebri stojijo kakor hrasti v gozdu in jo delijo v 7 ladij. Spredej se vidita dva ozko stoječa stebra, sedaj z železom zamrežena, ki sta na znotranji strani precej oglodana. Turki so

imeli namreč vero, da pride tisti kar topel v nebesa, ki se prerije skozi ta dva stebra. Neki turški bogati debeluh si je tudi hotel na ta način zagotoviti nebesa, pa je obtičal med stebroma in ni mogel ne naprej, ne nazaj. Niso ga mogli rešiti, ampak je v tem strašnem položaju izdihnil dušo. Od tega časa sta stebra zamrežena. Sploh imajo Turki na te kraje navezane grozno bedaste pravljice, in človek se mora premagovati, da ne prasne od smeha. Gorje, če bi se smejal! Turku je njegovo svetišče resen kraj. Žalibog smo mi kristjani v tem najslabši; pri nas pa nekateri mislijo, da kažejo s tem svojo oliko in korajžo, če v cerkvi zbijajo šale, prodajajo zijala, se pogovarjajo in uganjajo še hujše nesposobnosti. Nepopisna surovost in neotesanost! Komur ni mar za cerkev, naj ostane doma, a kdor nima dolžnega spoštovanja do najsvetejšega kraja, mora imeti strahovito kosmato dušo.

Južna stran tempelskega trga je skoro vsa podzidana, velikanske, močno zidane prazne dvorane so pod trgom. To so Salomonovi hlevi, kjer je imel svoje mnogoštevilne konje. Spodnji deli zidovja so še iz Salomonovih časov, sicer je bilo vse pozneje v turških časih popravljeno. Ko so osvojili Rimljani Jeruzalem, so se tukaj skrivali Judje pred strašnim rimskim mečem, seveda zastoj. Ob času križarskih vojsk so imeli vitezi tukaj svoje konje.

V severnem kotu tempelskega trga stoji sedaj turška vojašnica. Tukaj je stala nekdanj trdnjava Antonija, kjer je stanoval cesarski namestnik, ko je prišel v Jeruzalem. Odtod je lahko opazoval, kaj Judje začenjajo na Tempelskem prostoru, in če je nastal kak nemir, je hitro poslal vojake, da so se Judom kar brade tresle. V tem poslopiju se je izvršila najkrivičnejša sodba na svetu, tu je Poncij Pilat iz strahu pred Judi obsodil Kristusa k smrti.

Tako nas Tempelski prostor privede nehote do Kristusovega trpljenja in njegovega strašnega pota od Pilatovega dvorišča do Kalvarije.

(Dalje prihodnjik.)

Nevarno za celo državo bi bilo, ako bi se tudi v Avstriji uveljavilo načelo: Le po ceni živeti, četudi se pri tem ugonobi poljedelstvo. Vsi prijatelji kmečkega prebivalstva se morajo danes tesno združiti, da v močnih vrstah odbijajo nasprotno napade. Slovenska kmečka zveza ponuja na Štajerskem vsem tem prijateljem gostoljubno svojo streho. Prijatelji kmečkega prebivalstva, na krov!

Politični ogled.

— Med avstrijsko in ogrsko vlado je nastalo napeto razmerje zaradi pogajanj o nadaljni skupnosti avstro-ogrsko banke, ki izdaje denar. Ogrji hočejo, da se jim vse obveznosti pri banki v gotovini izplačujejo, to se pravi, oni hočejo z nami imeti skupno banko samo v to svrhu, da nas lahko molzejo in izrabljajo. [Avstrijska vlada se je skrajno zelo dobro držala nasproti Ogrom, v zadnjem času pa je začela omahovati. Upamo, da se ne bo udala, kajti sicer bi imela v državnem zboru težavno stališče.

— **Delegacije.** Odseki delegacij so končali svoja posvetovanja in sedaj se začne posvetovanje cele delegacije. Poročilo o Bosni in Hercegovini je imel Ploj, toda začudenje je vzbudilo, da v svojem poročilu ni našel besedice zoper ministra Buriana, ki je predlanskim dal koncesijo ogrski židovski banki za odiranje bosansko-hercegovega kmeta. Spozabil se je celo tako daleč v svoji hlapčevsko vladni uslužnosti, da je kot jugoslovanski delegat izrekel baronu Burianu prisrčno zahvalo in priznanje, in sicer potem, ko je bil baron Burian še v isti seji povdarjal, da je storil popolnoma prav, ko je dal oni banki dovoljenje za odiranje jugoslovanskih kmetov.

— **Pogajanja,** ki so se vršila na Češkem za sporazumljenje med Čehi in Nemci, so običajala pri trdoglavoosti Nemcev, ki hočejo za svoj narod imeti vse mogoče predprave, a Čehom pa nič dovoliti. Zelo poučno je zadržanje Nemcev na Češkem za našo slovensko-štajersko politiko. Kakor mi na Štajerskem, tako so Nemci na Češkem v manjšini. Vsled tega so si že davno izbojevali svoj deželni šolski svet in svoj gospodarski svet, isto torej, kar zahtevajo sedaj naši poslanci v Gradcu. Češki Nemci pa se niso samo s tem zadovoljili. Sedaj zahtevajo tudi delitev denarja in deželnega odbora ter nastavljanje nemških uradnikov po gotovem razmerem ključu. Čehi pa želijo, da se onemogoči v deželnem zboru obstrukcija, ako Nemcem izpolnijo vse zahteve. Toda tega Nemci nočejo dovoliti. Vsled tega se bodo nemara pogajanja razbila.

— **Na Kranjskem** je bil zadnja sobota zaključen deželni zbor. Njegovo delovanje je zelo plodonosno. Pozna se, da ima prav ljudska stranka vajeti v rokah. Nikjer v Avstriji se ni v zadnjem času toliko cest gradilo, toliko vodovodov postavilo kakor na Kranjskem, kjer so liberalci prej strašno zanemarjali kmeta. Sklenil se je tudi nov cestni zakon, po katerem bo dežela veliko več plačevala k cestam, kakor v kateri drugi deželi, ter zakon glede izrabljanja vodnih sil, koji zakon bo odprl deželi nov vir blagostanja, pa tudi dohodkov.

— **Volitve na Hrvaškem.** Na Hrvaškem so se vršile 28. okt. glavne in 29. okt. ožje volitve v deželni zbor. Hrvaški ban Tomašič je doživel razočaranje. Upal je, da bo njegova stranka imela večino v deželni zboru, a si je priborila komaj 16 mandatov. V novem deželnem zboru splot nima nobena stranka za se večine. Koalicija (združeni hrvaški in srbski liberalci), ki je prej imela večino, je v volilnem boju dobila samo 36 mandatov. Razven tega so dobili: krščansko-socialna stranka prava 15 mandatov, kmečka (seljačka) stranka 9 mandatov in stranka dr. Mile Starčevića 9 mandatov. Ako se koalicija ne pridruži banovim poslancem, bo menda sabor zopet razpuščen.

— **Na Portugalskem** ne nehajo liberalci s svojim delom. Lisabonski svobodnomiselni občinski svet je sklenil, da prepove vse procesije, kakor tudi da ne smejo duhovniki nositi cerkvene obleke. Dva duhovnika in cerkovnika so na cesti aretirali, ker sta hotela blagosloviti dva mrliča. [Niti na pokopališču ne smejo duhovniki stopiti v duhovski obleki. Lisabonski civilni guverner je ukazal, da preidejo pokopališča iz cerkvene v občinsko last. S pokopališča namestijo odstraniti križe in kapelice.

Gospodinjska šola na Teharjih.

Dne 25. okt. je bila na kmetijsko-gospodinjski šoli v Teharjih javna skušnja koncem šolskega leta.

Udeležilo se je razum mil. g. opata kot predsednika tudi lepo število poslušalcev, ki so imeli priložnost, zvedeti, kaj so se gojenke učile in kako so se teoretično in praktično izveščale za svoj bodoči poklic. Ker bi moglo tega ali onega zanimati, povemo tu, da se vadijo gojenke v vseh vednostih in spretnostih, katere mora znati dandanes dobra gospodinja.

Pregovor še pravi, čas je zlato; kdor hoče s časom ravnati, kakor mi navadni ljudje z zlatom, mora ga čislati, in da mu bo to mogoče, mora znati šteti trenutke, ure, dneve itd., računati mora.

Računstvo se je poučevalo na obe strani; teoretično v šoli, praktično v gospodinjskem knjigovodstvu. Pisale so dalje razna osebna in obrtna pisma, pobotnice, izpričevala in kar mora pogosto pisati go-

spodinja. Pa tudi petje in leposlovstvo ni izostalo. Deklice naj spoznajo svojo ožjo in širjo domovino, posebno naj se navdušijo za svoje hrabre pradede, ki so nam vsem vzgled človeka, ki pozna in ljubi svoje in spoštuje tuje imetje. Poglavitni del vsega pouka je bilo samoumevno gospodinjstvo, ki je obsegalo lastnosti dobre gospodinjice, katera se suče v hiši kot dobra kuharica, ki ne ve pripraviti samo jedil okusno, temveč pozna tudi lastnosti in tečnosti posameznih jedil; dalje kot spretna perica, šivilja, vrtnarica, z eno besedo kot steber, ki hiši tri vogle podpira. Ker pa še ni popolna gospodinja, ako zna samo v hiši in kuhinji vzdrževati red in snago, učile so se gojenke tudi zdravilstva.

G. dr. A. Schwab je skušal razširiti deklicam svetovno naziranje, odpraviti škodljive vraže in usposobiti je za časa nesreče priskočiti bližnjemu na pomoč. Zato so se učile poznovati razne bolezni, sredstva, kako se jih obvarovati in način, kako ravnati z bolniki.

Praktično so obvezovale različne rane, kuhale raznovrstna jedila za navadno kmečko in meščansko obitelj, sem in tje pokazale, kako znajo prirediti tudi skromno gostijo brez šampanjca. Večkrat se je bilo treba tudi podvezati in stopiti v hlev ter krmiti živino, posebno pa učiti se pravilno molziti.

Ker je perutnina poglaviti vir ženskih dohodkov na deželi, vadile so se gojenke, oskrbovati krave in vzrejati lepe piške.

Na vrtu je prostor za kuhinjski priborjšek; zelenjavo vsake vrste so imele priložnost sejati, vaditi, presajati, zalivati in okopavati. Cvetice ob robu gredic in malih rotund okoli hiše so bile v razvedrilo posameznim, obenem tudi predmet, pokazati svoj okus.

Človek obrača, Bog pa obrne, pravi pregovor, in glede na to gojilo se je tu na tej, kakor na vsaki dobri šoli versko in moralno življenje po geslu: Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo.

Razne novice.

Imenovanje. Državnega pravdnika / namestnik v Celju dr. Fr. Bračič je imenovan / za državnega pravdnika.

Osebna vest. Častiti gospod Maks Goričar, dosedaj kaplan v Smartinu pri Šaleku, je izstopil iz lavantinske škofije / in odšel v Dubrovnik, da tamkaj vstopi v dominikanski red.

Učiteljska mesta. Na enorazrednih ljudskih šolah v Razborju pri Slovenjgradu in Cirkovicah.—V Škalah je razpisano mesto učitelja-voditelja, na 5-razredni ljudski šoli Sv. Duh-Loče pa mesto stalnega učitelja. — Mesto učiteljice je razpisano na 5-razredni ljudski šoli v Kamnici pri Mariboru. Prošnje do 30. t. m.

Liberalna veletrgovina Agro-Merkur v Ljubljani je prišla v konkurz. K političnim propadom kranjskih liberalcev pri volitvah se je pridružil sedaj še gospodarski polom. Najbolj zabiti liberalci na kmetih morajo sedaj sprevideti, da je liberalno gospodarstvo za nič in da je skrajni čas, da se spametujejo in obrnejo liberalcem hrbet.

Naroden junak. Že enkrat so bili letos vsi jugoslovanski listi, bodisi liberalni ali katoliški, edini v obsodbi hofrata Ploja, namreč takrat, ko je hvalil nemško politiko zunanjega ministra Erentala. Sedaj pa se je zgodil drug slučaj, pri katerem so tudi vsi listi istega mnenja, iste stroge obsodbe. Ploj je namreč v delegacijah izrekel priznanje slovaškemu odpadniku mažaronu ministru Burianu, kojemu je izročena v oskrbo Bosna in Hercegovina, kjer skuša uveljaviti mažaronsko politiko. To je pokazal Burian pred poldrugim letom, ko je dovolil ogrskim židom ustanoviti banko za odiranje bosanskih kmetov. Opravičeno piše „Slovenec“: „Zares, odkar ima slovensko ljudstvo pravico, voliti poslance, se še ni zgodilo, da bi bil slovenski poslanec, in naj je bil še tako slab, tako cinično ponižal in osramotil svoj narod, tako cinično in brezsravno zaničeval svoje volilce, čast, poštenje in blagor ljudstva, kakor je to storil 29. oktobra leta 1910, v vnanjskem odseku avstrijske delegacije poslanec ptujsko-ormoških kmetov, hofrat Friedrich Ploj.“

V ptujskem listu „Štajercu“ inserirajo: Brivec Pajdaš iz Brežic, hotel Styria na Dobrni, trgovec Johann Kos iz Celja, čevljar Orač iz Laškega trga, trgovec Hans Sirk iz Maribora, valčni umetni mlin v Rušah, čevljar Berna v Celju, vinski trgovec Kusten v Celju, urar Ackermann v Ptuj, krčmar Lanko v Trbovljah, Slawitsch in Heller v Ptuj, mizar Blažević v Brežicah, trgovec Kaspar v Ptuj.

Ptuj. V našem okraju so liberalci in slogaši, katerih pri nas popolnoma nič več ne loči, bili zadnji čas pridno na delu. V Halozah je edino delavno bralno društvo v liberalno-slogaških rokah. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici bodo ustanovili javno ljudsko knjižnico. Za kraje Polenišak, Sv. Lovrenc v Slov. gor. in Sv. Tomaž se je ustanovila cirilmetodarijska podružnica. Šnops in liberalizem sta najhujša sovražnika ptujkega okraja, proti katerima moramo biti vedno na straži. Četudi je par izdajalcev v naših lastnih vrstah, tem trdnejše moramo drugi držati skupaj ter na vse načine odvrčati slabše posledice alkohola in slabega berila od našega pridnega ljudstva.

Liberalci in kmet. V kranjskem deželnem zboru je izjavil liberalni poslanec Višnikar, da je naš kmet gospod, da ima polno vlog v hranilnicah in da malokatera hiša pride na boben. Liberalni poslanec

dr. Tavčar pa je dejal, da so kmečki žulji le bajka. Liberalni poslanci so nadalje predlagali in govorili za to, da se odprejo meje tuji živini in so rohneli proti draginji mesa in kruha. Druge draginje dosedaj še menda niso opazili.

Naši špeharji ležijo nemškim mesarjem iz Maribora, Ptuja itd. ludo v želodec. To se je posebno videlo na zborovanju, katero je priredila štajerska deželna zveza mesarjev in prekajevalcev dne 26. oktobra t. l. v Mariboru. Na tem zborovanju se je zahtevalo sledeče: V Ptuj in Maribor naj bi se vsak sejmski dan poslala na trg dva mesarja ali prekajevalca špeharje nadzorovat. Špehar sme pripeljati na trg le toliko mesa in špeha, kolikor je primereno njegovemu posestvu; če pripelje več, potem je kupil meso na Hrvaškem in potem ni več špehar, temveč tržec, in kot takega se ga lahko vsak čas nažene s trga. V vsakem takem slučaju se bo poklicalo oblast na pomoč. — To in nič drugega ne zahtevajo nemški meščanski mesarji v času, ko vse meščanstvo kriči o draginji mesa. Mesarji torej sami ne dopustijo, da bi dobivalo meščanstvo boljše in cenejše meso. Kdo je torej kriv draginje mesa? Ni nam treba pripomniti, da so Ornič, Schmiderer itd. ob strani mesarjev proti kmetom špeharjem.

Celje. Odkar je o. Anzelm odpotoval edino-le radi nasledkov tiskovne pravde v Ameriko, dobili so njegovi sovražniki pogum in ga napadajo po liberalnih listih. Že zadnjič smo zavrnilo napade na o. Anzelma v „Narodnem Listu“ kot neresnične in neosnovane. Toda obrekovalec ne miruje in je v zadnji številki začel brizgati svojo gnojnico na cel samostan v Nazarjih. Mogoče bi molčali na njegova izvajanja, toda ker zna cela Gornja Savinjska dolina, kaka propalica in kak grd značaj je napadalec, zato mu moramo odločno odrekati pravico, da bi sodil čez samostane in redovnike. Naj spravi gnoj prej izpred svojega praga, potem se lahko zglašajo, ako bo imel še pogum.

Liberalci v besedah in v dejanju. Ob zadnjem volilnem boju na Kranjskem so liberalni kandidati Gangl in drugi liberalni govorniki grozno zabavljali proti vojaški napravi in napadali S. L. S., kakor da bi bila S. L. S. kriva ogromnih izdatkov za našo armado in mornarico. Tako so govorili, in kdor jih je čul, je moral misliti, da ni hujših nasprotnikov vojaški napravi, kakor so liberalci. Zdaj je pa glasoval v delegacijah Mandič, član liberalnega Ploj-Hribarjevega kluba za proračun, ki ga je predlagala vojna uprava. Res, kdo naj še kaj veruje fisti stranki, ki se predstavlja v tako različnih oblekah. Na shodu proti vojaški napravi kakor najhujši anarhisti, pri glasovanjih v delegacijah pa za armado, kakor najponižnejši hofrati. Doma pred volilci radikálni, na Dunaju vladni. Ne vemo, če igra še kje kaka stranka na svetu tako žalostno vlogo, kakoršna igrajo slovenski liberalci.

Kdo je kriv draginje? Naši liberalci in socialisti hočejo dokazati, da je vzrok draginji v tem, ker je carina na uvoz tuje živine previsoka. Vsi drugi stanovni bi imeli pri tem koristi, le kmet živinorej bi trpel. Toda kdo je v resnici kriv draginje? Pravi krivci vse draginje so pred vsem kapitalistični industriji, ki so izvojevali za industrijske izdelke ogromno carino, in ki potom kartelov neusmiljeno odirajo ubogo ljudstvo. Vsled ogromne carine se ne morejo uvažati industrijski izdelki iz tujine. Tako moramo Avstriji radi kartelov in dogovorov, ki jih imajo kapitalisti med seboj, plačevati avstrijske železne izdelke, avstrijski sladkor itd. dražje, kakor se ti avstrijski izdelki prodajajo v Belgiji, v Egiptu itd. Tega pa liberalci in socialni demokratje nočejo navajati, le ubogega kmeta dolžijo, da je kriv draginje.

Umrl je 27. okt. v Dombesu na Francoskem preč. opat rajhenburški, Dom P. M. Janez K. Epalle. Rojen dne 20. maja 1848 v Marhesu, v mašnika posvečen dne 19. marca 1878, je leta 1881 z redovnimi tovariši iz Francoskega ustanovil naselbino trapistov v Rajhenburgu, katero je najprej vodil kot prior, v zadnjih 20 letih pa kot inful. opat, ko je namreč z apostolskim pismom z dne 1. septembra 1891 naselbina bila povišana v opatijo. — Vsled ljubeznivosti in dobrotljivosti je bil blagi rajni obče priljubljen kakor pri redovnih bratih, tako pri duhovščini in vseh, ki so ga poznali. Prelep spomenik za vse prihodnje čase si je postavil sam s krasno podobo lurške Matere božje, katero je za 5000 frankov naročil v Parizu in podaril novi župnijski cerkvi Marija Lurd v Rajhenburgu, in katero so prevz. knezoškof lavantinski pred enim mesecem blagoslovili v lurški votlini. — Rajni je bil kn. šk. lavantinski konzistorijalni svetovalec, in odlikovan z oficirskim križcem Franc Jožefovega reda. Truplo bo prepeljano v Rajhenburg. N. v m. p.!

Smodke se bodo z novim letom podražile. Kratkim cigaram se namerava določiti cena na 6 vin., britanikom na 16 vin., trabukam na 18 vin.

Klobuki se podražijo. Na zborovanju avstrijskih tovarnarjev klobukov se je z ozirom na to, da se že poldrugeto leto draže za izdelovanje klobukov potrebne surovine, sklenilo, da se klobukom zviša cene.

Sladkor bo cenejši. Cene surovemu sladkorju so se v poslednjem času tako zelo znižale, kakor se to že dolgo ni zgodilo. Posledica tega je bila, da so se cene morale znižati tudi prečiščenemu sladkorju, kar se je pred kratkim tudi v resnici sklenilo. Začetkoma so mislili, da bo zadoščalo, če se cene le nekoliko znižajo. Ker je pa cena surovemu sladkorju stalno padala, zato so znižali ceno sladkorju za 11 in pol krone pri 100 kg

* Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ si je izvolilo na občnem zboru, 28. okt. 1910 za zimski tečaj sledeči odbor: Tehn. Fr. Boeh, predsednik; med. Ivo Bevc, podpredsednik; iur. Fr. De-tela, tajnik; iur. Jak. Hadžar, blagajnik; phil. Jos. Lovrenčič, knjižničar; iur. Anton Kodr, gospodar; iur. Pav. Rupnik, odbor-niški namestnik.

* Za obmejne Slovence je darovala vesela družba 24 K ob priliki blagoslovljanja kapele v Zagorcih pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Naprj!

Mariborski okraj.

m Iz sodne dvorane. Dne 26. oktobra se je vršila pri mariborskem okrožnem sodišču zanimiva obravnava. Gospod Jožef Ketiš, vrl naš somišljenik, je bil svoj čas od okrajne sodnije obsojen, da je pri zadnji občinski volitvi razžalil bivšega župana in „Štajerčevega“ pristaša Antona Šantla. Pri obravnavi dne 26. oktobra pa je bil Ketiš popolnoma oproščen. Ketiša je zagovarjal dr. Leskovar, štajercijanec Šantla pa dr. Rosina.

m Odpadniki. Iz katoliške cerkve so v Mariboru v zadnjem času med drugimi izstopile te-le osebe: Spielvogel Berta, poštna oficijantinja; Elbert Karl, poštni sluga; Elbert Cilika, poštnega sluge žena; Zweifler Avguštin, pravnik; Hanns Karl, pravnik, sin mariborskega notarja; Brixel Viljem, c. kr. poročnik domobrancev (!); Duma Emil, tehnik, sin mariborskega peka; Spittau Ludvik, železniški pristav; Walland Franc, trgovski pomočnik, je odpadel dvakrat, prvič 4. decembra 1907, drugič pa 3. sept. 1909, in mariborski pek Wiltacil. Kakor čujemo, se odpadništvo posebno širi med poštnimi uslužbenci.

Bolnišnica v Mariboru. Vsi zdravniki (na tukajšnji bolnišnici so drug za drugim odpadli k luter-ski veri.

Sv. Križ nad Mariborom. V občini Sv. Križ n. Mariborom je bil dne 28. oktobra t. l. izvoljen županom gospod Filip Galunder, za občinske svetovalce pagospodje: Anton Waldhuber, Jakob Sternad, Jožef Gartner — vsi sami vrli udje S. K. Z.

m St. Lovrenc nad Mariborom. Nevarno delo je spravljanje plovov, to je drevesnih debel iz gozdov. Dne 27. oktobra je Kapusov hlapec Peter Pernausel, 18letni mladenič, v Kapusovi grabi nasproti Št. Ožbaltu, hotel basati plohe na voz. Proti njemu se pridrvi iz višine debel ploh, ki sta ga spustila dva drvarja. Čeravno na ravnini in prostorni cesti, se hlapec vendar ni mogel ogniti; ploh ga zadene, podere na tla in povalja tako, da je bil v 8 minutah mrtev. Pred leti je njegov brat Vid Pernausel utonil pri kopanju v Muri. Ubogemu očetu in materi izrekamo naj-globekejšo sočutje!

m Ceršak pri St. Ilju. Kaj nameravajo Nemci s svojo nemško šolo, to je izklepetal gospod Fišereder, velik Nemeč iz St. Ilja. Na dan volitve se je vršil v neki gostilni ta-le pogovor med našim vrlim Šmirmaulom in med zagrizenim Fišerederjem. Fišereder: „Kaj potrebujemo duhovnike, brez teh bi lahko bili!“ Naš: „Kdo bo pa naše otroke poučeval? Ali bodo vzrastli divji kakor živina?“ Fišereder: „No, če že mora biti verski pouk, saj hodi lahko v šolo lutrovski pastor.“ — Cirberžani, ali se vam oči kaj odpirajo? Sedaj bodo pustili še en čas kaplane hoditi v šolo, kmalu bo pa prišel za njimi lutrovski pastor. Saj je bilo na šentiljski nemški šoli tudi tako.

m Ceršak pri St. Ilju. Nemci hočejo, tako vsaj slišimo, dati nemško šolo cerkveno blagosloviti. Ker ljudje sprevidijo, kakšna bo ta šola, pa morajo ljudem malo peska nametati v oči. Cirberžani, ali ste slišali kdaj že povest o volkovih in volčjih oblačilih? Ko sem to slišal, da mislijo dati Südmarkovci šolo blagosloviti, sem se spomnil tiste stare povesti, ko je hudič, ker ni nič več duš vlovil, šel za mežnarja v neko cerkev, pa tam lepo molil in dobil ljudi s hinavščino na svojo stran. Pozor, Cirberžani! Ne pojdite na limanice!

Ceršak ob Muri. „Auf nach Zierberg!“ je kli-cala sobotna „Marburgerca.“ V Ceršaku se je namreč vršila v nedeljo, dne 30. okt. otvoritvena slavnost nove šulferajnske šole. Na vse strani / so se pošiljala vabila, da bi bila udeležba čim večja. A šulferajnovci so doživeli zelo občutno blamažo. Zelo skromno je bilo število gostov. Pomnožili so ga orožniki, katerih je bilo nad 30 s komis. dr. Poličnim na čelu poslanih v Ceršak, da čuvajo šulferajnovce. Od domačega ljudstva se slavnosti ni nihče udeležil, le iz St. Ilja so prikimali stari šulferajnovci. Šulferajn je naj-lel godbo 12 mož iz Maribora, a na odredbo župana gospoda Hauca godba ni mogla vršiti svoje naloge. Župan je tudi prepovedal razobesiti frankfurtarice. Govorila sta poslanec Malik ter dr. Krautgasser iz Čmureka in še nekaj drugih. Dr. Krautgasser je hudo napadal v svojem govoru domačine. Domači fantje so med tem, ko sta govorila Malik in Krautgasser, na vasi glasno prepevali narodne pesmi. Zalostno je izpadla vsa prirediteljska šulferajnovcev. — Konstatirati moramo, da mariborski okrajni glavar goj veliko skrb za šulferajnovce. K stavbi šulferajnske šole v Ceršaku je poslal orožnike, da so čuvali ponoči zidovje. K otvoritveni slavnosti pa pošlje v varstvo ubogih Nemecev / kar celo trumo orožnikov. To je storil menda v zahvalo / nadučitelju-popravkarju Brezniku, ker mu je ta naročil v Spielfeldu kočijo, ko se je dne 27. oktobra udeležil kolovadacije šulferajnske šole.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Velik katoličan in vnet kristjan pred Bogom in pred ljudmi / je naš mizar Senekovič, kakor že „Zeitenge“ pišejo. Gosp. župnik so pred kratkim / na prošnjo gospoda Krambergerja, mizarja v Zg. Žerjavcih, oznanili, da se

pri njem tudi truge dobijo. To je spravilo Senekoviča v sveto jezo. Tako posvetne reči ne spadajo v cerkev in na prižnico, je rohnel v „Marburgerca.“ / Jaz pa pravim: Pogreb je vendar cerkvena zadeva in truga spada k pogrebu — bo se dal Senekovič morebiti v žaklju pokopati — in kar je cerkveno, se tudi lahko v cerkvi oznani. Nekaj drugega je. Senekovič se boji konkurenta, boji se za slovenske denarje, ki so dosedaj tako obilno tekli v njegov žep, iz žepa pa za Südmarko, Schulverein in za razne druge name-ne, katerih pa ne maram navesti, ker ve itak vsak, kje Senekoviča / črevelj tišči. Ja, on sam ni tako svet, kakor se dela. Le slovenski denarji mu dišijo, a Slovencev samih, ki mu jih nosijo, ne mara in de-la proti njim, kjer le more. Za nemško šolo kar gori in je tam kuhan in pečen. Čudno le, da niso njemu kot „velikemu Nemu“ / poverili delo šolskih klopj, ampak so jih naročili iz Maribora. Torej, gosp. Senekovič, le pomirite se / radi župnikovega oznanila, preveliko razburjenje bi vam znalo škodovati in ško-da bi vas bilo; kje pa naj šentlenarčani truge kupi-jejo, če vas več ni! Pravite, pri Krambergerju? Do-bro, bomo poskusili.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Kmetje, tovariši! Kmet ostani pri plugu, čevljar pri kopitu, rekel bo kdo, ki bo čital sledeče vrste. In res! Kmet ni rojen za pero, pa kadar je treba, sila, tudi prime za pe-resnik, naj potem stvar izpade tako ali tako. Slede-če vrste naj veljajo posebno onim zaslepljenim stari-šem, ki imajo otroke še v nemški šoli. Bil sem po leti večkrat pri šolarski sv. maši in delal svoja opazova-nja. Z otroci iz slovenske šole so prišli zmiraj vsi učitelji, vsak s svojim razredom, jih lepo postavili v vrsto in med sv. mašo nadzorovali. V nemški šoli so trije razredi, a prišel je s šolarji vselej samo eden, oziroma vselej samo učiteljica, učitelja sta se cerk-ve bala. Otroci iz slovenske šole so se prav vspod-budno obnašali, peli so lepo ali molili, da me je res veselilo. Oni iz nemške šole menda sploh niso vedeli, da so v cerkvi. Smejali so se, suvali, se ozirali, dražili otroke iz slovenske šole, sploh, vsak je lahko o-pazil, da so iz druge šole. V petek, ko se je molil rožni venec, niso nemški šolarji nič odgovarjali. Men-da se res že sramujejo slovensko moliti, nemško pa še ne znajo in ne bodo nikdar znali. Kar sem jaz o-pazoval, pritrčili so mi tudi drugi, ki so bili pri šo-larski sv. maši. Kaj je temu krivo? Gospod katehet? Mislim, dane! Kajti ako pri slovenskih šolarjih skrb za lepo obnašanje v cerkvi, kakor mi je pravil moj fant, potem stori isto gotovo tudi v nemški šoli. Vem pa, da ni še nikdar nihče videl kakega nemškega u-čitelja v nedeljo pri službi božji, med tem ko sloven-ski če ne vedno, pa vsaj velikokrat pridejo. Mohilo se je v nemški šoli od kraja prav po lutrovsko, nam-reč samo „Očenaš“ brez „Češčena si Marija“. V prvem razredu, kakor so pravili šolarji, niso dolgo i-meli niti križa. Če so ga že pozabili kupiti, zakaj so ga pozabili ravno za prvi razred?

m Sv. Lenart v Slov. gor. Slovenski stariši, poslušajte! Nemška šola bo vzela našim otrokom ne samo mili slovenski jezik, tam bodo zakopali tudi svojo krščansko vero. Za nemško šolo pride lutrov-ski pastor; verjemite mi to, kmetje, kajti tako je bilo v Marenbergu, v Slovenski Bistrici, v Vitanju, v Šo-štanju, v Ptujju, v Sevnici, v Konjicah. Dokler ni bi-lo nemške šole, ni bilo luterancev, odpadnikov, kakor hitro pa je prišla šola, prišel je kmalu za njo tudi pastor. Tako bo tudi pri nas. Tempel že stoji, dru-go pa pride v kratkem. Kdo pa je stavil nemško šo-lo? Nemško-lutrovski Schulverein, ne pa katoliški Schulverein, ki tudi obstoji. Kdo pa je oče šole? Ma-lik, ki je od cerkve odpadel in bil od žene ločen. Kdo pa se najbolj navdušuje za njo? Vsi jih poznate v tru-gu, da niso najboljši kristjani, v cerkvi jih nikdar ne vidite in eden teh, ki pa je še mlad, je nedavno nekomu rekel, da prvo, kar bo storil, bo, da bo od-padel od vere. In kaj je z uspehi v nemščini na ta-kih šolah? Pred kratkim je časnik pisal, da je celo sin nadučitelja take nemške šole pri skušnji za gim-nazijo ravno iz nemščine — padel. Pa vsaj to ni nič čudnega. Jaz bi rad vedel, kaj bi bilo z vami, vi ne-spametni stariši, če bi vas posadil v kitajsko šolo in vas takoj izpraševali katekizem, računanje itd. v ki-tajščini. Če niste bili prej neumni, postali bi potem, in ravno tako bo z vašimi otroci, ki jih silite v nem-ško šolo. Tepece boste imeli, ki ne bodo znali ne nem-ski ne slovenski. — Šentlenarčan.

m Smolinci. Pred kratkim smo imeli tukaj vo-litev župana, seveda je izvoljen zopet prejšnji. Voli-tev je bila tako tajna, da niti vsi odborniki niso vede-li za njo. Gospod župan je že mnogokrat obljubil po-praviti občinsko cesto tako, da se bo de lahko vozilo, a storilo se dosedaj še ni nič. Občinska cesta je od leta do leta slabejša, sedaj je že taka, da par živine komaj potegne prazen voz iz blata. Tako slabe ceste prav gotovo na celem Štajerskem ni najti, kakor je v Smolincih. Pisatelj, ki piše v „Slov. Gospodarju“ o jeruzalemskem romanju in pravi, da so ulice v Jafi nesnažne in polne prahu, kadar pa deži, mora biti tako blato, da bi Slov. gorice lahko tekmovali z njim, je mislil pri tem gotovo na Smolince, pa je radi lep-šega zapisal Slov. gorice. Prosimo že c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru za odpomoč, a vse je zastoj, vse je le glas vpijočega v puščavi. Ako še en čas ta-ko ostane, potem se lahko s časom vsi v blatu potopimo z županom vred. Radovedni smo vsi, ali se bo-de sedaj bolj pobrigal naš župan za občinsko cesto, ko je zopet izvoljen, čeravno preveč tajno. O tem pa, kar bo c. kr. okr. glavarstvo v tej zadevi ukrenilo, vam bodem že poročal. — Smolincan.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Tukajšnji šolarski kuhinji so da-rovali sledeči gospodje nastopne prispevke: C. g. Janžekovič J., župnik, 20 K, dr. J. Kronvogel, g. dr. Tiplič, g. dr. Gorišek, po 10 K, g. dr. Ilanik, g. notarski kandidat A. Krajcher, g. K. Aubl, g. Lešnik J., po 5 K, g. A. Zemljčič, 8 K, g. A. Zabukosek, K 5-30, g. Pačič P. kaplan, g. dr. Lovrec, po 4 K, g. Fr. Arnuš, g. Al. Arnuš, g. Fr. Kramberger, pos. taj., po 3 K, g. Tolič, odv. urad-nik, 2 K, g. V. Kraft, g. Fr. Breznik, po 1 K, g. Stanovšek, 5) h. Iz sodnijskih poravnav: Kebrič—Kaube, 20 K, g. dr. Lešnik, 10 K, Kocbek—Purgaj, 10 K, g. Krempel, 7 K, Klobasa—Močnik, 10 K. Nabiralnik pri g. A. Zemljčič, K 6-30, učenka Kramberger Liza, 10 K, Bog plati. Prihodnjic dalje.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Umrla je v ptujski hiralnici usmiljen-ka sestra Rosina Riedl po dolgi in silno mučni bo-lezni — želodčnem raku — na praznik Vseh svetni-kov. Pokojna je službovala dolgo vrsto let v bolniš-nici in hiralnici, kjer je bila kot nad vse vneta or-ganistinja in izvrstna postrežnica pri vseh bolnikih zelo priljubljena. Blagi sestri naj sveti večna luč!

p Huda nevilhta z bliskom, gromom in silnim nalivom je bila na vernih duš dan; pač redka pri-kazen!

p Trgovska zadruga za okolično sodnijskega o-kraja Ptuj. Glasom odloka c. kr. okrajnega glavav-stva v Ptujju z dne 13. septembra 1910, (Štev. 22725, je priznalo c. kr. okrajno sodišče v Ptujju na pri-tožbo nekaterih zadružnikov, kateri so vplačali v po-prejšnji dobi (veljavno za več let nazaj) do 1. aprila 1910 pri bivšem trgovskem združnem načelniku vstopi-no (Inkorporationsgebühr) v večjem znesku kot 4 krone, da se istim zadružnikom / na zahtevo povrne ona nepravilno previsoko zaračunjena svota (n. pr. so nekateri morali plačati mesto 4K po 10 K itd.), ako se prizadeti gospodje trgovci z zadostnimi pismenimi do-kazi, oziroma pričami, izkažejo in to pismeno ali ust-meno / na c. kr. okrajno glavarstvo v Ptujju, ali pri načelniku trgovske zadruge gospodu V. Zorko pri Sv. Andražu v Slov. gor. naznanijo.

p Sv. Barbara v Halozah. Letošnje vino je iz-vrstno, le malo ga je, zato ima že zdaj prav lepe ce-ne. Saj je pa tudi privoščiti ubogim vinogradnikom, ki imajo tako ogromne stroške. — Sedaj nam naj bo dovoljeno še javno vprašanje. Zakaj se tajnik poso-jilnice vozi v Ljubljano in Gradec? Ali je posojilnica tudi včlanjena pri / bankerotnem Agro-Merkurju v Ljubljani? Na ta vprašanja hočemo natankega oogo-vora!

p Središče. Ptujski „Štajerc“ se je s svojo zad-njo številko, v kateri je priobčil neko budalost iz Središča, tako prikupil središkim liberalcem, da / se je odbornik Zveze slovenske napredne mladine javno izrazil (so pride na razpolago), da si bo de / naročil „Štajerca.“ / Kdo še potem dvomi o napredku in na-rodnosti slovenskih liberalcev!

p Središče. Gospod Mat. Ivanuša, tajnik bral-nega društva „Edinost“ in vneti pristaš Nar. stranke, je bil pretečeni teden obsojen zaradi razžaljenja časti v neki ženski zadevi, katere pa nočemo spravl-jati v javnost. Tožil ga je istotako pristaš Narodne stranke in zastopal tožbo odvetnik dr. G. Serbec. Mi smo pri tej zadevi le tega menja: ali bi ne bilo pa-metno, da bi dr. Serbec / kot / sovodja Nar. stranke nasvetoval strankama premirje / in ne pustil, da / se tirajo pred sodišče. Tako se liberalci sami sebe ubi-jajo.

p Sv. Bolfenk pri Središču. Ana Kosi, mati g. Antona Kosi, nadučitelja v Središču, je tukaj umrla dne 29. oktobra 1910. N. v m. p.!

p Kostrivnica. Kostrivničanje! Sedaj, ko smo spravili poljske pridelke pod streho, si bodemo lahko privoščili malo več počitka kakor doslej. Nikakor pa sedaj ne smemo popolnoma počivati, ampak ravno se-daj, ko se bomo lahko telesno nekoliko odpočili, se poprimimo z vsemi močmi duševnega dela, bistrimo si svojega duha s čitanjem raznih gospodarskih knjig in katoliških časopisov. Kadar počiva telo, naj se bi-stri naš duh. Zato pa v roke dobro katoliško berilo! Na noge sedaj, ko se bliža zimski čas, vsak katoli-ški mož in vsak pošteno misleči mladenič naj si na-roči kakšen v katoliškem duhu pisan list, ako / eden ne zmore naročnine, naj si naročita dva skupaj, re-cimo „Slovenskega Gospodarja“, eno / polovico leta plača eden, drugo polovico drugi. „Stražo“ naj si na-ročijo cele vasi skupaj, „Naš Dom“ / pa naj / bi imel vsak zaveden mladenič in mladenka. Kdor si pa ni-kakor ne more naročiti kakega lista, ta pa naj nemu-doma pristopi (ako še ni) k bralnemu društvu in tam bo dobil vsakovrstnega dobrega in kratkočasnega be-rila. Ako se bodemo poprijeli z vsemi močmi dobrega katoliškega berila, tedaj bodemo lahko napredovali v dušnem in telesnem oziru in ne bo se nam bati naših sovražnikov, kateri hočejo poteptati v blato naše naj-dražje svetinje, našo vero in naš mili slovenski jezik.

p Dornova. Ti hujdič ti, pje aj si čuja, ke smo v „Gospodari“! — Vraga, aj smo zlo? — Samo da bi ti veda! Neki vrag nas je vse po imenu noter sprava. — Tako so se hudovali naši štajercijanci, ko so bili pohvaljeni v „Gospodarju.“ Sedaj ugibajo, kdo bi bil to pisal. Poparjeni hodijo, / kakor mokre kokoši. Dolžijo ude bralnega društva. Pa vi mislite, da mi drugi ne znamo pisati? Haha! Tudi „feuerwerji“ so zelo poparjeni. „Feuerwerji“, vas pa vprašam, ali bo že skoraj kak napis na uti požarne brambe? Človek ne ve, ali je klavnica, ali plesišče, ali pa keglišče. Štajercijanci, / vas pa bodi sram, / ker nimate druge dušne hrane kakor giftno kroto.

Ljutomerski okraj.

I Kapela pri Račinah. Dne 2. novembra zjutraj je umrl občaspoštovani Andrej Zemljič, bivši veleposestnik v Račinah. Svoje otroke je spravil pravočasno vsakega k svojemu poklicu, za svoja stara leta pa si je izvolil svojo gorico v Paričjaku. Huda bolezen mu je že eno celo leto grenila one zaželjene vesele trenutke. Truplo boče dne 4. novembra pokopano, duša pa se naj raduje tam nad zvezdami.

I Gornja Radgona. V nedeljo dne 13. novembra zvečer priredi bralno društvo veselico. Na vspehu je veselo igra „Tri sestre“, petje in tamburanje. Domačini in posebno še vsi sosedje, potrudite se v nedeljo k Sv. Petru, da vidite in slišite, kaj premoreno udje bralnega društva, mlad, in dekliske zveze! Vsi dobro došli v gostilni L. Karbaša.

I Franc-Jozefova šola v Ljutomeru priredi v nedeljo, 13. novembra v gostilni g. Vaupotiča v Ljutomeru šolsko tombolo v prid ubožni šolski mladini. Začetek ob 6. uri zvečer. Pridite v obilnem številu!

I Sv. Križ na Murskem polju. Prostovoljno gasilno društvo v Stari in Novi vasi, katero je bilo še le lansko leto ustanovljeno, priredi dne 13. listopada t. l. tombolo v gostilni g. Majerja, katere čisti dobiček je namenjen za najpotrebnejše gasilno orodje. K mnogobrojni udeležbi ujudno vabi vsa sosedna bratska društva kakor vsacega posameznega Odbor.

Slovenjgraški okraj.

s St. Janž na Vinski gori. Sklicuje se na dolobče par. 19 tiskovnega zakona, prosim z ozirom na notico, objavljeno v štev. 38. „Slov. Gospodarja“ z dne 22. septembra 1910 med slovenjgraškimi novicami pod napisom: „St. Janž na Vinski gori“, da priobčite sledeči popravek: Ni res, da sem poln štajercijanske modrosti; res je marveč, da jaz ne zajemam iz „Štajerca“ modrosti. Ni res, da mi Rauscher posreduje, da dobivam jaz ta neprecenljivi list „Štajerca“ brezplačno in se hodim potem v Celje klanjat Nemeem, res pa je, da Rauscher za me nikjer ne posreduje, da „Štajerca“ sploh ne dobivam, tudi ne brezplačno, in da se ne hodim zato nikomur klanjat. Nadalje ni res, da je Auer pod roko oddal naš občinski lov Rauscherju, res pa je, da je Rauscher prostovoljno doplačal za občinski lov 240 K. — Tudi ni res, da je g. Fran Kranjc obljubil za občinski lov 200 K, res pa je, da je obljubil g. Kranjc za lov samo 50 K. — St. Janž na Vinski gori, dne Anton Vodušek, župan v St. Janžu na Vinski gori; po: dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Celju.

Konjiški okraj.

k Konjice. Lov občine Sv. Kunigunda pride k vnovični dražbi. Javna dražba se boče vršila v uradnem posloju c. kr. okrajnega glavarstva v pondeljek dne 14. novembra 1910 ob 11. uri dopoldne. Izključna cena znaša 60 K.

k Konjice. V zadnji številki smo poročali o kmetu iz Nove vasi, ki je potegnil čez svoj travnik žico, da bi tako zabranil škodo, ki so mu jo delali jahči kneza Windischgrätzna na travniku. C. kr. okr. sodišče je dalo celo stvar preiskati in dognalo se je, da so bila poročila nemških listov, da je potegnil kmet žico čez cesto, neresnična, kajti žica je bila potegnjena samo čez travnik. Kmet je bil oproščen.

Celjski okraj.

e Griže. Kmečka hranilnica in posojilnica začne poslovati 7. nov. Uradni dan vsak pondeljek od 8.—10. ure. V zadrugo se sprejemajo osebe, ki se morejo vezati s pogodbami in prebivajo ali imajo posestvo v župnijah: Griže, Zalec, St. Pavel pri Preboldu.

e Sv. Peter na Medvedovem selu. Druga in tretja predstava „Garcia Morena“ se je tudi lepo posrečila. Drugokrat so nas v lepem številu obiskali Šmarčani, v veliko večjem številu pa so k tretji predstavi zadnje nedelje ljubili nam Križevčani prihiteli. Hvala vam iskrena! Veliko veselje ste nam naredili, sami pa ste tudi imeli izreden užitek na krasni igri, ki je vsakemu dopadla. Naj bo žal vsakemu, ki si te igre ni ogledal. Mi petrški Orli pa smo ponosni na to prvo svojo prireditev. Na zdar!

e Mozirje. V „Narodnem Listu“ se širokousti neko človeče z najnovejšo novico, da so bili trije kolovodje klerikalne stranke obsojeni na denarno globo radi žaljenja časti, pri tem pa se čisto hladnokrvno spozabi, da so bili tudi trije kolovodje liberalne stranke obsojeni, a ne radi žaljenja časti, ampak zaradi čisto drugih dejanj, ter sta morala dva v večdnevnem zaporu premišljavati svoje modrosti, eden pa je dobil denarno kazen. Ljudje na svetu so pač različni, nekateri imajo primeroma dolge jezike, nekateri primeroma dolge prste, nekateri pa vsemogočno hrepenenje po visokih časteh. Dopisniki „Narodnega Lista“, ako se čutite prizadete, pomislite, da imate še marsikatero črno piko na sebi, katere ob priložnosti še razkrijemo.

e Radimirje pri Sv. Frančišku. Gospod urednik! Ker se iz naše prijazne vasi kaj malo izve, hohem Vam jaz poročati, žalibog le žalostne, a resnične stvari. Na srcu mi je pač naša mladina, kako je ona udana pijančevanju. Povsod v drugih krajih se snujejo bralna in izobraževalna društva, da se mladina izobrazuje, a pri nas je še vse po starem. Tako mladina zahaja v nedeljah v gostilno, namesto da bi doma prebirala dobre knjige in časopise. Posledica je navadno v nedeljo zvečer tepež, tako, da človek ni varen življenja. Tako se je letos dvakrat zgodilo, da

so napadli brez vsega povoda mirnega človeka, ki je šel mimo njih, da celo v druge vasi hodijo po noči delat nemir in razsajat. Letos so hodili posebno pogosto napadat v sosedno vas Okonino; zahvaliti se je le prebivalcem Okonine, da ni prišlo do tepeža, kar pač kaže, da je v Okonini v obilni meri že razširjeno pošteno časopisje, katerega se tudi fantje pridno poslužujejo. Ker so Radimirčani uvideli, da se fantje iz drugih vasi z njimi ne prepirajo, so se pa začeli sami med seboj. Tako so se pretečeno nedeljo zvečer spopadli v gostilni pri Slatinšku. Konec je bil ta, da je bilo več fantov nevarno ranjenih. Ta žalosten slučaj pač kaže, kako dobro bi bilo pri nas ustanoviti bralno društvo, da bi dobila mladina veselje do čitanja. Že lansko leto se je govorilo o nekem društvu, a je zopet zaspalo. Ljubitelji mladine, vzdramite se!

e St. Vid pri Grobelnem. Kakor so se šentvidski liberalci že dostikrat osmešili s svojimi dopisi v „Narodnem Listu“, tako tudi z onim v štev. 42 t. l. in sicer sedaj še bolj, kakor kedaj poprej. Vse se jim smeje. Vidijo in slišijo namreč stvari, o katerih drugi nihče nič ne ve. Mogoče, da upliva na njihove možgane tako hudo jesenska megla in vedno hujska zima, brez dvoma pa jim je najbolj zmešalo pamet šentvidsko bralno društvo, katero se je zopet oživilo. Napovedovali so mu smrt, sedaj pa tako razočaranje. Varali so se torej v svojih nadah, in to jih tako boli, da vsled prevelikih bolečin ne vedo, kje jim stoji glava. To dokazuje oni dopis v „Narodnem Listu“ z dne 20. oktobra, kjer se je neki „Furman“ prav na široko razkoračil in si privoščil bralno društvo, pa je reva sam sebe udaril po čeljustih. Knjig namreč ni nesla dekla iz mlina v županovo hišo, kakor piše Furman, ampak nasprotno, dekla je imela naročilo, naj odnese iz županove hiše zavoj s knjigami, ki se nahaja že več kakor leto dni pod županovo streho. Iz tega sledi, da je tudi vse drugo zlagano, o čemur poroča dopisnik dalje v omenjenem članku. Laž je torej, da je mislil sprejeti župan bralno društvo pod svojo streho, in vsled tega tudi njegova žena ni imela nikakega vzroka, da bi oštela svojega moža, kakor laže v dopisu. Pripoznati bo moral torej dopisnik, da si zasluži častno ime „lažnjivec najdebelejše vrste“, dokler ne dokaže, da je vse resnično, kar je pisal. In če se dalje Furman v članku pritožuje nad slabo cesto, kjer se pogrezajo kolesa do osi in živina ko kolen, se temu ni čuditi, če naložijo poln voz mastnih laži; še na lepi cesti bi ne mogel dalje s takim vozom. — Zatorej le lažite naprej, da vas ljudje še bolj spoznajo in da izgubite še več pristašev, kakor ste jih do sedaj. Res, križ je s takimi ljudmi, ki mislijo, da storijo dovolj, če trobijo v liberalni rog. Zato, lažnjivi gospodek, skrbite, da ne bodete več lagali, in spoštovali vas bomo. Vi pa, udje bralnega društva, ne ustrašite se liberalnih napadov in zatirajte liberalne časopise, kjer jih najдете. Zato zopet ponavljamo, da hiša, kjer se berejo taki listi, ni katoliška.

e Braslovče. Kakor druga leta, tako se je tudi preteklo zimo obdržavala šolarska kuhinja, ki prav izborno upliva na razvoj šolske mladine v telesnem in duševnem oziru ter mnogo pripomore k rednemu šolskemu obiskovanju. Pričelo se je kuhati bolj pozno kot druga leta, to pa zaradi tega, ker je bilo početkoma šolskega leta ugodno vreme in so otroci opoldne hodili domov h kosilu. Ko je pa nastopilo deževno in slabo vreme, je pričela delovati šolarska kuhinja, kjer so otroci dobivali dovolj tečne in dobro pripravljene jedi. V 62 dneh se je razdelilo približno 7000 porcij in so znašali vsi stroški v gotovini in prispevki v naturalijah 322,33 K. Da so se zamogli ti stroški pokriti, gre hvala vsem, ki so v ta namen kaj prispevali. V prvi vrsti je treba omeniti velerodnega gospoda barona Cnoblocha, ki vsako leto prispeva največji znesek. Nadalje častite duhovščine: gg. kanonik Bohine, dekan Hribnik, katehet Vogrinec, potem g. Pauer, g. dr. Červinka, g. Fl. Rak, g. plem. Bien, g. dr. Lampret, gđe. Zotter (Marschitz), gosp. Krefl in še nekateri drugi, kakor je razvidno iz nabitralne pole. Slavni krajni šolski svet je dal kurivo in prepustil polovico šolskih glob v ta namen. To leto smo dobili novega dobrotnika v slavnem pevskem društvu, ki je naklonilo 20 K, za kar mu naj bo izrečena najpristronejša zahvala z željo, da ostane stalen podpornik te prekoristne naprave. Najzdatnejši donesek smo to leto prejeli od prireditve na Legantu, za kar gre posebna hvala gospodu dr. Červinku in gospodu Kramerju, ki sta se mnogo trudila, da je imela veselica dober vspeh. Nadalje je omeniti vse podpornike, ki so prispevali kaj v naturalijah, le žal, da v tem oziru premožnejši posestniki premalo store in je kuhinja navezana večinoma na že zgoraj omenjene dobrotnike. Gospa Pauer je tudi to leto dajala hrano nekaterim revnim otrokom, enako je bila gostoljubna miza v župnišču pogrjnena večinoma ubogim šolarjem. Bog plati! Pohvalno je treba omeniti tudi gospoda Lovro Plaskana, ki je prispeval v naturalijah, če ravno njegovi otroci niso obiskovali kuhinje. Vsem vrlim dobrotnikom šolarske kuhinje naj bo na tem mestu izrečena najpristronejša zahvala s prošnjo, da tudi to leto ostanejo zvesti podporniki te prekoristne naprave. Po sklepu računov je podpisano vodstvo prejelo po gđe. Ježovnik lep dar od g. Rudolfa Krenerja, kaplana pri St. Rupertu; tudi njemu: hvala lepa! — Šolsko vodstvo Braslovče, dne 30. oktobra 1910.

e Dijaški knjižni v Celju so darovali od 14. sept. do 25. okt. t. l. sledeči dobrotniki: Zlatko Korošec, blagajnik pri Merkurju, 10 K; dr. Al. Brenčič, v poravnavo Zupanc—Vouk, 20 K; pokojnega Janeza

Zupanc, posestnika v Gaberji volilo 2019 K; J. Fon, c. kr. profesor, 10 K; Ant. Klanžer, krčmar Brežice, z geom.: „spovni voani listek“, 9 K; dr. Jur. Rašovec, odvetnik, Celje, K 330; Anton Turnšek, st. trgovec in posestnik Marija—Nazarje, 10 K; dr. Matija Slavič, nemški propovednik v Celju, 10 K; Šetina Pavel, činovnik, Deriš, Dalmacija, 2 K; Jos. Sattler, vpk župnik, 2 K; Jos. Krivec, Sv. Tomaž pri Ormožu, 2 K; Fr. Ks. Meško, župnik Marija na Zili, 3 K; čitalnica v Celju, mesto venca na krsto pok. člana gosp. Wajda, 15 K; J. Smrtnik, posoj. ravnatelj, 10 K; Jos. Berk. knjigovodja, 10 K; Vargazon Karol, uradnik vin zadruge, 10 K; dr. Koderman Karol, odv. koncip., 10 K; Prekoršek Ivan, pot. učitelj, 10 K; dr. Jos. Zdolšek, odv. koncip., 10 K; Mravljak Fran, gimn. učitelj, 10 K; Tribnik K. gimn. učitelj, 10 K; Braško Ivan, c. kr. prof., 10 K. Vsem darovalcem prisrčna hvala!

e Kat. slov. izobr. društvo pri Sv. Petru na Medvedovem selu priredi v nedeljo dne 6. nov. po večernicah velezanimivi poučni shod s poučnim govornom dr. Korošca. Udje in prijatelji društva vsi na ta shod!

e Sv. Jurij ob juž. žel. Naša „Dekliška zveza“ priredi prihodnjo nedeljo, 6. novembra takoj po večernicah v gornji dvorani „Katoliškega doma“ veselico. Na vspehu je: Vestalka, žaloigra v 5 dejanjih in srečolov. K obilni udeležbi vabi Dekliška zveza.

Brežiški okraj.

b Brežice. Večji mladeniški shod za Spodnje Posavje, ki bi se imel vršiti še to jesen v Brežicah, se je iz važnih vzrokov moral preložiti na prihodnjo pomlad. Zato pa zdaj po zimi mladina tem bolj na delo doma v svojih društvih. Pridobivajte tudi one, ki dosedaj še niso razumeli važnosti izobraževalnega dela!

b Dobje pri Planini. Ni vredno odgovarjati na neslanosti in budalosti, katere je objavil nek dopisnik iz Dobja v „Narodnem Listu“ in „Štajercu“. Sramota neznačajneži! Biti hoče obenem vrli narodnjak in pristaša „Štajerca“, dela pa vedno samo za nemškega kramarja in krčmarja proti Slovincu. Kronice so mu vse. Drugod imenuje take ljudi „lumpe“. Si razumel?

b Zabukovje. Toliko vpitja in hrupa še ni bilo pri nas, od kar stoji svet, kot ga je letos. In kdo je temu kriv? Naši liberalni voditelji so hoteli potlačiti vse, kar se dotika katoliško-narodnega naziranja, ter posejati po našem mirnem Zabukovju ljuliko liberalizma med pšenico. A ni se jim prav nič posrečilo, s svojo nesramno kritiko dosegli so edino-le lepo blamažo, koja jim sedaj venča njihove politično nepoljne butice. Vsi njihovi sladki upi in građovi, sezidani v oblakih, so zginili med penečim valovjem bistre Save. Naše ljudstvo je izpoznalo, da je lira zabukovskih naprednjakov izgubila pravi glas. Kot razjarjeni volkovi so se zaganjali z vso silo v gospoda J. Vrečkota (sedaj bogoslovca), kateri je priredil tukaj shod zaradi poldnevnega pouka. Tudi g. dr. Benkoviča bi se bili kaj radi znebili, ali zmanjkalo jim je „korajže“. Njihov tabor se je podrl z velikim hruščem na tla. Potrgate so se vse vezi in zmešane štrene so se razpletle.

b Brežice. Tukajšnje „Kat. slovensko izobraževalno društvo“ priredi v nedeljo dne 6. novembra ob 1/3. uri popoldne v veliki dvorani Narodnega doma, velezanimivo in poučno igro „Črevljar“. Zeleti bi bilo pri naših okolicih malo več zanimanja za naše prireditve kot do sedaj. Zlasti bi pa naj naša slavna inteligenca, katera vedno zatruje, da pri nas ni nikakoršnega strankarskega nasprotstva, pokazala ob tej priliki svojo prijaznost z obilnejo udeležbo. Sicer pa, ako se bodo oni ogibali naših prireditev, jim tudi mi ob njihovih prireditvah lahko s tako prijaznostjo potremo. Zatorej vrli Slovenci in Slovenke, pridite v obilnem številu, da se navijete poštenega veselja. Bodete videli, da Vam ne bo žal. Smeha bo dovolj in sicer po cenii. Na, zdar! — Posavčan.

Vestnik mladinske organizacije.

Središče. Naša mlada „Mladeniška zveza“ je imela v nedeljo, dne 31. oktobra že drugokrat svoj poučni sestanek. Tokrat nas je obiskal tudi Orel-domačin Jož. Praprotnik iz Maribora, ki je prav lepo in zanimivo govoril o značaju, ki mora krasiti vsakega našega mladeniča in ki je podlaga vsakemu uspešnemu delu. — Seveda to, da se je začela tako vrolo gibati naša mladina, mrzi nekaterim naprednim (!) nasprotnikom, ki odpirajo vse predale svoje puhle in piškave učenosti in hočejo prav po naprednjaško z lažjo in obrekovanjem škodovati naši zvezi. — Pa preko vseh teh „kapacitet“ in njihovih nizkotnih napadov koraka naša vrla mladina neustrašeno naprej.

Sv. Bolfenk pri Središču. V nedeljo dne 6. novembra bo po večernicah v posojilničnih prostorih dr. Hohnjec imel predavanje osobito za mladino.

Iz celega sveta.

Nekaj, kar da misliti. Ravno dne 20. septembra je minulo 40 let, ko si je pijemonteški kralj Viktor Emanuel z orožjem osvojil Rim (ter uropal last cerkve in papežev. Od fistega časa so nasledniki sv. Petra jetniki v Vatikanu, katere sme zasramovati vsak jud, kakor je to storil rimski župan jud Natan pred kratkim. „Tu smo in tu ostanemo!“ je ponosno dejal Viktor Emanuel, ko je zasedel novo prestolno palačo v Kvirinalu, ki jo je ukrpal papežu. Toda še ne 58 let star — 7 let po osvojitvi Rima — je moral palačo zapustiti, umrl je hitro. Njegov brat Amadej pa, ki so ga španski revolucionarji leta 1871 dvignili na španski prestol, je moral že dve leti potem zapustiti špansko in se je vrnil v Italijo. Sin Viktorja Emanuela, kralj Humbert, je bil v Monci umorjen l. 1900, ravno 30 let po osvojitvi Rima. Najmlajša hči Viktorja Emanuela je Marija Pija, ki se je leta 1862

poročila s portugalskim kraljem. Sedaj je že 42 let vdova. Morala je doživeti, da so 1. februarja 1908 zarotniki zavratno ustrelili njenega sina Karola I. in najstarejšega vnuka Alojzija. Pretečene dni pa so s Portugalskega morali bežati: stara mati (Marija Pija), mati in sin (kralj Manuel). Bežali so ponoči, v megli. Stara mati, hči Viktorja Emanuela, se vrača v svojo domovino Italijo revna kot beračica, brez vseh sredstev. Sedanji laški kralj jo bo moral rediti na svoje stroške. To se je zgodilo ravno 40 let potem, ko je njen oče papežu uropal Rim. Kdor misli, da je to le slučaj, prav! So pa ljudje, ki še verujejo, da se grehi očelov, posebno božji ropi, kaznujejo na otrocih še v tretjem in četrtem členu in da se božja roka tudi v 20. stoletju ni skrčila.

Velikanske povodnji v Italiji. V neapeljskem zalivu so bile dne 25. t. m. velikanske povodnji. Na stotine ljudi je izgubilo življenje. Lepa neapeljska pokrajina je postala čez noč puščava. Vinogradi so popolnoma uničeni, o vinski trgatvi ne more biti govora več let. Mesta in kraji ob neapeljskem zalivu so grozno poškodovani. Na mnogih mestih je udarila strela v poslopja ter jih vnela. V mestu Casamiccioli je voda razdrila celi del mesta. Kopalniška poslopja in sosedne hiše so porušili valovi. Tudi ostali mestni deli so zelo poškodovani. Otok Ischia je popolnoma opustošen. Voda je izpodkopala manjše hiše, da so se prodele. Brzovjavna zveza z otokom je uničena. V mestu Cetara je baje našlo nad 200 ljudi smrt. Ceste so pokrite z mrtveci in ranjenci. Tudi v drugih mestih je voda naplavila mnogo zemlje, nenadoma udrila v manjše hiše, da so našli mnogi smrt v valovih. Vojni minister je odposlal v ponesrečene kraje vojaške zdravnike, več vojaštva z vsemi pripravami ter odredil, da odpluje bojno brodovje iz Spezzije k otoku Ischia na pomoč.

Upor kmetov v Italiji. V okolici mesta Campagne Sasso so hoteli imeti kmetje davčne olajšave. Ker se jim želja ni izpolnila, so se oborožili s kosami in cepci, zasedli rotovž, pretepli župana, mestne svetnike in uradnike. Posredovati je morala policija, ki je več oseb zaprla.

Skopuh. V Trstu se je vsled lakote nezavesten zgrudil krošnjar France Snidarič. Rešilna družba ga je prepeljala v bolnišnico, kjer so našli pri njem za 19.000 kron vrednostnih papirjev in 300 kron v gotovini.

Cigani oslepili otroka. Blizu Kragujevca v Srbiji so prišli tolpo ciganov, ki je kradla tuje otroke. Dobili so pri njih 12 letnega dečka oslepljenega; otroka so ujeli izven neke vasi, ga gnali v hosto, tam so ga zvezali ter mu deli neko reč v oči, da so mu izsolzele in je otrok oslepel. S takim oslepljenim otrokom hodijo potem po vaseh beračit. Ko je ljudstvo zvedelo, da so orožniki prijeli cigane, se je zbralo okoli njih, jih hotelo vzeti orožnikom in jih raztrgati.

Lopov kot kolera. Vsi časniki so preplavljeni s poročili o koleri, in strah pred to boleznijo se je razširil na vse strani. Toda neki kmet v Rusiji se ni nikakor ustrašil kolere, temveč je skušal pod krinko kolere dobiti pod palec kaj okroglega. V neki vasi v Rusiji je neka siromašna vdova prodala pred dnevi par volov in dobila zanje lepe novce. Neki njen sosed, ki se je polakomnil tega denarja, se je primerno našemil, pomazal lice s sajami in blatom ter šel v hišo k vdovi. Potrkal je na vrata. Vdova mu je prišla odpret, a ko ga je zagledala, je odskočila vsa preplašena. Lopov je stopil v sobo, zaprl za seboj vrata ter začel govoriti s spremenjenim glasom: „Jaz sem kijevska kolera, slišala si o meni dovolj. Danes je prišla tvoja ura, prišel sem po tebe, ker poteklo je tvoje življenje. Pripravi se in idi z menoj!“ Vdova je začela prositi „kolero“, naj se je usmili. „Milostljiva in dobra gospa kolera. Usmilite se otrok, ako se nočete usmiliti zaradi mene.“ — „Idi, pripravi se in pojdi z menoj,“ odgovorila je ostro „kolera“, — „pojdi brez besede, kajti nimam časa, da bi čakala.“ — „Dobra in milostljiva gospa kolera, ali bi se mogla odkupiti na kak način? Poglej male otročičke, rada bi jih vzgojila, pasti me živeti, povej kaj zahtevaš?“ Nato reče milostljiva „kolera“: „Daj mi denarje, ki si jih dobila za prodane vole, pa se hočem zadovoljiti to pot.“ Ko je ženska to čula, je veselo pohitela iz sobe po novce. Med potjo pa si je vseeno domislila, da bi se posvetovala o tej stvari z vaškim načelnikom, pa je odšla v njegovo hišo. Ko sta se oba vrnila v kočjo, je poklicani načelnik napadel „kolero“ in izkazalo se je, da je ta kolera ničeva. „Kolero“ so nato vaščani pošteno pretolkli, vdova pa je bila še bolj vesela svojega življenja in denarja.

Kolera.

Minoli teden je že tudi Ljubljano obiskala kolera. V noči od 23. na 24. oktobra je obolela 11letna hčerka kontrolorja v dež. prisilni delavnici Pavločiča, pričela se bruhati, dobila je drisko in imela zelo hitro žilo. Graška bakteriološka preiskava je dognala, da je deklica obolela za kolero. Vendar pa ta bolezen ni dolgo trajala, kajti deklica je že dne 28. oktobra popolnoma ozdravela. Njo in celo družino so že izpočetka boleznijo v uradniški hiši / prisilne / delavnice najstrožje izločili. Dekličino blato se je ves čas njene boleznijo sproči razkuževalo. V splošnem so se ukrenile najstrožje / varnostne odredbe. Bati se torej ni treba ničesar.

Na Dunaju / je umrl / dne 31. oktobra / v Franc Jožetovi / bolnišnici delavec Franc Klaus / s / kolera sumljivimi znaki. Preiskava še ni končana, vendar vsi znaki kažejo na azijsko kolero.

V Osjeku na Hrvaškem že šest dni ni nihče obolel na kolero. Iz nekaterih drugih krajev na Hrvaškem pa se javljajo novi slučajji azijske kolere. Tako je v Bagdadu na novo obolelo 17 oseb, umrlo 15,

v bagdadškem okraju je pa obolelo 19, umrlo pa na kolero 16 oseb.

Na Ogrskem se je v občini Dormand zopet pojavila kolera. V zadnjih dneh je obolelo na kolero 10, umrlo pa 5 oseb.

V Carigradu na Turškem se je pojavila kolera med vojaštvom. Natančno število na kolero obolelih ni znano. Samo pri drugem vojnem oddelku so našli nad 200 oseb, ki so zbolele na kolero.

Gospodinjski tečaj na kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel.

V soboto, dne 29. oktobra se je končal prvi 6-tedenski gospodinjski tečaj za kmečka dekleta na kmetijski šoli v Št. Jurju ob juž. žel. Namen tega tečaja je bil, pripravljati kmečka dekleta za bodoči poklic kot gospodinje. One naj bi se vsposobile za razumno sodelovanje pri razvoju kmetijstva, pri pridelovanju, osobito pa pri umnem predelovanju in porabi pridelkov; spoznajo naj naloge glede dobrobitja družine in naj postanejo zmožne, te naloge tudi prav izpolnjevati.

Da so taki tečaji res občutno potrebni za naše razmere, kaže dejstvo, da se je priglasilo 50 prostnic; od teh se jih je lahko sprejelo samo 15. Te so stanovale v zavodu, kjer so dobivale tudi hrano.

Poučevalo se je teoretično in praktično, in sicer: g. ravnatelj Belle: vrtnarstvo in porabo sadja; (letos vsled bolezni g. ravnatelja samo praktično); g. ing. agr. Jos. Zidanšek: govedoreja, svinjereja, perutnistvo in mlekarstvo; gospodična J. Zemljan, gospodinjstva učiteljica: naloga gospodinje v stanovanju in kuhinji, kuhanje, knjigovodstvo gospodinje, skrb za zdravje, strežba bolnikom in pranje.

Pri praktičnem delu sta navajala upravnik in vrtnar. Oziralo se je povsod na kmečke razmere in je bil cel pouk strogo naslonjen na praktične potrebe, katere se pojavijo v gospodinjstvu; skušalo se je obenem vcepiti dekletom pravo spoštovanje do dela.

Navzlic kratkemu času šestih tednov lahko z veseljem poudarjamo, da se je tečaj izborno obnesel in so končni uspehi pokazali, da se je namen tečaja popolnoma dosegel. Taki tečaji se bodo prirejali sedaj vsako leto na kmetijski šoli.

Književnost in umetnost.

§ „Dopolnilo civilnopravnim zakonom / za leto 1906—1910“ je izšlo koncem avgusta 1910. Dopolnilo se za ceno 1 K 20 vin. dobiva po vseh knjigarnah in pri uredniku dr. Volčiču v Novem Mestu; pri tem je dobi brezplačno tudi, kdor pri njem kupi V. zvezek (Zemljiškopravni zakoni po 6 K) ali VI. zv. (Predpisi o nespornih pravnih stvareh po 7 K); ob naročilu naj se pridene 6 vin. za poštnino.

§ „Družinska pratika za leto 1911“ z zelo raznovrstno zanimivo vsebino ter mnogimi, letos posebno izbranimi slikami je izšla. Dobiva se od sedaj nadalje v vseh trgovinah. Cena 24 vin. izvod, po pošti 10 vin. več. Kdor bi je ne mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj si jo naroči v Ljubljani pri Katoliški bukvarni ali pa v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva. Zahtevajte povsod le našo „Družinsko pratiko“ s podobo sv. Družine. Razprodajalci dobe znaten popust.

§ Trgovski koledar za leto 1911 je izšel. Letošnji koledar se odlikuje po občirni vsebini, tako da je vreden sovrstnik dosežaj izišlih koledarjev društva „Merkur.“ Koledar prav toplo priporočamo občinstvu, posebno pa slovenskemu trgovstvu. Koledar je uredil gospod dr. Rudolf Marn. Cena mu je s poštnino vred 1.20 K.

Poročilo o živinskem sejmu v Mariboru dne 26. okt. 1910.

Na sejmu je bilo 112 volov, 7 bikov, 408 krav, 10 komadov mlade živine, skupaj 537 komadov živine. Tendenca: Prodajali so se dobro rejeni voli od 84—86 K, na pol debele od 80—82 K, slabejši od 74—76 K; voli za pitanje od 66—68 K; dobro rejene krave od 64—66 K, na pol debele od 66—68 K, slabe krave (krave za klobasarje) od 58—60 K; dobro rejeni biki od 60—62 K; mlada živina od 66—68 K, za 100 kg žive teže; teleta od 1 K 10 vin. do 1 K 20 vin. za 1 kg žive teže. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo precej živine, kupcev pa primeroma malo. Živahna kupčija je bila z dojnami, kakor tudi z brejimi kravami. Kupčija z rejeno živino je bila malo mrtva, oddajala se je kakor prejšen teden, prodalo se je pa le malo število. Telet je bilo na sejmu malo število, pri nas je namreč navada, da pridejo mesarji navadno na dom po teleta, prodajala so se pa precej dobro.

Poročilo o živinskem sejmu v Gradcu dne 27. okt. 1910.

Na sejmu je bilo 334 volov, 292 bikov, 415 krav, 119 telet, skupaj 1160 komadov živine. Prodajali so se dobro rejeni voli od 92—106 K, na pol debele od 78—90 K, slabejši od 74—76 K; voli namenjeni za pitanje od 80—90 K; dobro rejene krave od 68—80 K, na pol debele od 54—66 K; slabejši od 40—54 K; biki od 76—94 K; mlade dojne krave od 4 teleta od 74 do 90 K; starejši dojne krave od 64—72 K; breje krave od 64—76 K, za 100 kg žive teže. V izven se je prodalo 433 komadov živine, in sicer na Spodnje Avstrijsko 30 komadov, na Gornje Štajersko 257 komadov, na Tirolsko in Predarlško 117 komadov, Solnograško 19 komadov, v Trst 10 komadov; skupaj 433

komadov. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 120 komadov živine manj, kakor zadnjič. Cena slabejši živini je padla za 2 K. Cena drugi vrsti živine je bila nespremenjena.

Poročilo o sejmu zaklane živine v Gradcu dne 28. oktobra 1910.

Na sejmu je došlo dne 28. oktobra 344 telet in 1586 svinj; med tednom je došlo: 94 telet in 1008 svinj, skupaj 438 telet in 2594 svinj. Prodajala so se zaklana teleta (osnažena) od 146—162 K; zaklane svinje od 140—152 K za 100 kg žive teže. Tendenca: Na tem sejmu je bilo 10 telet manj in 367 svinj več kakor zadnjič. Cene so bile nespremenjene.

Svinjski sejem na Dunaju dne 31. oktobra 1910.

V početku sejma je bilo 4585 alpskih svinj, 5689 ogrskih svinj, skupaj 10274 svinj; naznanjenih (katere pridejo še na sejem) 1532 svinj; skupaj torej 11806 svinj. Prodajale so se dobro rejene ogrske svinje od 136—138 vin., izvanredno do 140 vin, na pol debele od 130—134 vin., stare in lahke od 124—138 vin.; alpske svinje od 110—134 vin.; merjasci in izvržene plemenske svinje od 108—120 vin., za 1 kg žive teže. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 786 alpskih in 1379 ogrskih svinj manj kakor zadnjič. Radi precej manjše množine svinj so bile cene v početku kakor prejšen teden, pozneje so pa cene svinjam padle. Ogrske svinje so se oddajale v početku 3—4 vin. dražje, pozneje pa kakor zadnjič.

Poročilo o živinskem sejmu na Dunaju dne 31. okt. 1910.

Na sejmu je bilo 3217 komadov rejene živine, 389 pašne živine in 793 slabe živine; po vrsti 2360 volov, 554 bikov, 841 krav in 150 bivolov, skupaj 4405 komadov živine. Prodajali so se dobro rejeni voli od 100—118 K, na pol debele od 88—103 K, slabejši od 76—92 K, izvanredno do 122 K; dobro rejeni biki od 96—100 K, na pol debele in slabejši od 80 do 94 K, izvanredno od 70—100 K; dobro rejene krave od 90—100 K, na pol debele in slabejši od 74—88 K, izvanredno do 100 K; dobro rejeni bivoli od 70—76 K, na pol debele in slabejši od 58—68 K; rejena ogrska pašna živina od 70—87 K; slaba živina (živina za klobasarje) od 54—74 K, za 100 kg žive teže. Tendenca: Na današnjem sejmu je bilo 367 komadov živine manj, kakor zadnjič. Kupčija z biki je bila mirna — kakor prejšnji teden, čeravno jih je bilo precej manj, proti koncu jim je pa cena še celo padla. Kupčija z rejeno živino je bila mirna, v začetku so bile cene kakor zadnjič, proti koncu je padla cena rejeni živini za 1—2 K. Cena na pol debele živini je padla za 2—3 K. Slabejše vrste živina, kakor pašna in bivoli so se morali oddajati za 3—6 K ceneje. V izven se je prodalo 480 komadov živine. Neprodanih je ostalo 37 komadov. Izven sejma se je nakupilo 910 komadov živine.

Najnovejše novice.

Mil. knez in škof se odpeljejo te dni na Dunaj k škofovskim posvetovanjem.

Spremembe. Župnijo v Podšredi je dobil č. g. Josip Krohne, župnik v Razborju; župnijo v Vuhredu č. g. Henrik Hrašovec, župnik v Pernicah.

Učiteljske vesti. Štalno učiteljsko mesto v Šoštanju je dobil gospod Miloš Tajnik. Prestavljena je učiteljica gospa Marija Zeleznik iz Sv. Jurija v Sl. gor. k Sv. Križu nad Mariborom.

V Mariboru je umrl bivši mesar Jožef Vurcer, rodom iz Gornje-Radgone.

Škof Aichner, knez in škof v Briksenu, je umrl dne 2. novembra, star 94 let. Vsled svoje starosti se je že leta 1905 odpovedal škofovski sedežu in je živel do te dobe v pokoju. Pokojnik je bil mož velike učenosti in globoke pobožnosti. Njegova knjiga o kanoničnem pravu se še sedaj rabi v bogoslovjih. V političnem življenju je posređoval in pomiroval v boju med tirolskimi krščanskosocialci in konzervativci. Svetila mu večna luč.

Poroke. V Celju se je poročil urednik „Nar. Dnevnika“, gospod Janko Lesničar z gđc. Terezijo Gregorič iz Male nedelje. — V Spodnji Polskavi se je poročil g. Karl Steinklauber z gđc. Viktorijo Grundner, oba iz Pragarskega.

Pragarsko. Ker je šel dosedanji postajenačelnik Svernenfeld v pokoj, imenovan je na njegovo mesto hud nemški nacionalce, Schneider, dosedaj v Sp. Dravogradu.

Francoski ministrski predsednik podal ostavko. Dogodki za časa / železničarskega štrajka na Francoskem niso ostali brez posledic. Med člani ministrstva je večkrat prišlo do hudih spopadov. Dne 2. t. m. se je vršila seja ministrskega sveta, ki je pooblastila ministrskega predsednika Brianda, da izroči predsedniku ljudovlade ostavko / celega / francoskega ministrstva. Kakor se poroča, je bila seja zelo kratka. Po izvajanjih ministrskega predsednika je izjavil delavski minister Viviani, da odstopi. Ko je še pravosodni minister izpregovoril / par besed, / je bila seja pri koncu. Skoro gotovo je, da bo sestava novega ministrstva zopet poverjena Briandu. Od sedanjih ministrov se ne vrnejo več poljedelski minister Ruau, na katerega mesto stopi / radikalec / Lafere, delavski minister Viviani, na katerega mesto vstopi Pueh, in pravosodni minister Bartu, katerega / bo / nadomestil Reinaud.

Listnica uredništva.

Šmartno pri Velenju: Prihodnjič!

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev. Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Loterijske številke.

Dne 22. oktobra 1910.

Gradec . 52 29 45 58 83
Dunaj . 50 67 22 68 42

Velik novi hram z lepim sadonosnikom se takoj proda. Hram obtoji iz dveh velikih sob, ene kuhinje in ene čimnate. Za ceno se izve pri Tomažu Klasinc, na Gor. Bregu št. 20 pri Ptuj. 774

2 nadstropna hiša, ob živahni cesti v Mariboru ležeča, še pet let davka prosta, v kateri je sedaj špecerijarska trgovina, nese na mesec 275 K obresti, se zamenja z gozdnim posestvom ali se prostovoljno proda. 22.000 K lahko ostane na hiši vknjiženih, 18.000 K je treba izplačati pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Tudi se prodajo tri enonadstropne hiše, pri katerih vsaki je treba izplačati 4000 K. Razven tega se proda gospodarsko poslopje z velikimi hlevi in 3 stanovanji s stavbnim prostorom, primerno za kočijaže. Plačati je treba 6000 K, ostali znesek se lahko vknjiži na poslopju. Naslov pove upravništvu. 799

Priden učencec se sprejme pri g. Francu Nerat, čevljarški mojster, Koroska cesta 9, Maribor. 807

10 K na dan! Lahak zaslužek za vsakogar v mestu in na deželi, tudi v celo malih krajih. Pošljite svoj naslov samo na poštni karti trdkri Jakob König, Dunaj VII/8, poštni urad 68. 786

Lepo posestvo 15 minut od postaje Pesnica, zidana hiša z gospodarskim poslopjem, 9 oralov travnikov, 3 orale sadonosnika, 4 orale njiv in 2 orala gozda se proda pod lahkiimi plačilnimi pogoji. Naslov: Franc Selinšek, Wildenrainerjeva ulica 14, Maribor. 839

Lepo posestvo tik železniške postaje Pesnica pri Mariboru, obstoječe iz 11 oralov zemlje in sicer travnika, sadonosnika, njiv in gozda ter lepe z dane z opeko krite hiše in vinarčije se cenil primereno in jako ugodno takoj proda. Istotam se proda tudi manjše posestvo, ki meri 5 oralov in sicer obstoji iz travnika, sadonosnika, njive in lesene hiše. Obe posestvi imate krasne lege za vinograde. Natančneje pri g. Zinsner Sv. Jakob v Slov. gor. 845

Zaradi preselitve trgovine se proda vsa zaloga blaga po znižanih cenah. Fani Petelin, Nova cerkev pri Celju. 860

Gospa ravnateljica

je naročila vzorce tkanin in ilustriran cenik perila od trdkre:

Oswald Lilek,

tovarna za tkanine in perilo, Bad Belohrad, in se je prepričala: perilo te trdkre, ženske, posteljno, ali moško perilo, je najlepše! 794

Pišite tudi po cenik in vzorce. Nikjer ne kupite tako po ceni: Ženske hlače z okraski, komad K 1-50. Ženski korseti z okraski komad K 2-20. Žensko spodnje krilo, belo komad 4 K. 30 m lepih ostankov 12 K.

Krojaški pomočnik želi stopiti v delo kje sunaj na deželi. Nastop takoj. Naslov E. B. poste restante Slov. Bistrica. 868

Mlinarji pozor! Na Spodnjem Štajerskem si želim kupiti mlin z dvema ali tremi tečaji na stalni vodi; všeč bi mi tudi bil kak majhen umetni mlin. Naslov v upravništvu. 852

Pesestvo, 1 uro od Maribora oddaljeno, se proda. Lepo zidano poslopje, travniki, njive, gozdi, meri 27 parcel. Poizve se pri M. Emeriču, Dogoše 29, pri Mariboru. 856

Išče se pekarija, najraje na deželi na Sp. Štajerskem do 1. novembra ali 1. januarja. Poudbe pod naslovom „pekarija“, Jaremina, poste restante. 864

Gostilna v Mariboru, Koroska cesta št. 48 se proda za 39000 K. Treba je izplačati 20000 K. Posredovalci se izključeni. — Janez Mramor, Šolska ul. št. 9, studenci pri Mariboru. 814

Lepa nova hiša, davka prosta, pripravna za penzionista, deset minut od postaje, je na prodaj. Hiša ima dve sobi, eno kuhinjo, 1 vežo, 1 klet, dve drvarnici, vodnjak in lep vrt. Zemlje je dva orala. Pojasnilo se dobi pri gosp. Lobnik v Orehovi vasi, pošta Slivnica. 858

Zanesljiv fant želi vstopiti v kako boljše hišo ali župnišče za hlapca, vajen vsakega dela na polju in ima veselje tudi do konjev. Naslov v upravništvu. 850

Franc Schütz pri Sv. Trojici v Slov. gor. ima na prodaj več lepih posestev v župniji Sv. Lenart v Slov. gor. po zelo nizkih cenah. 851

Pesestvo, par minut od farne cerkve, na solčni legi, z lepimi njivami, dobrimi travniki, kjer raste sladka krma, dvema sadonosnikoma, gozdom, vse v najlepši legi, se proda slovenskemu kupcu. Celo posestvo se drži skupaj. Hrami so vsi zidani in z opeko kriti. Cena se zve pri Konradu Šalamun pri Sv. Jakobu v Slov. gor. 872

Starejši hlapca, ki se razume tudi na vinogradništvu, se takoj sprejme v župnišče v St. Iliju v Slov. gor. 873

Lepo posestvo na Sp. Štajerskem, na okrajni cesti, ki se blizu na dva krasni deli, četrt ure od trga, dve uri od mesta, obstoječe iz ene velike zidane enonadstropne hiše z velikimi sobami, v kateri se nahaja dobro idoča gostilna in trafika, zraven ena mala hiša, svinjski in goveji hlevi, lep vrt in dobro zemljišče, da se lahko redi živina, zraven je tudi kovačnica za podkovnega kakor voznega kovača na prav dobrem mestu, ker je na zelo prometnem kraju, se radi družinskih razmer proda. Naslov v upravništvu. 874

6 belih

rjuh zelo debele in po 2 metra 14 kron po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.

Zdravilišče „Mirni dom“

za vse vrste živčnih bolezni, nizke cene, prospekti zastoj. Dr. Fran Ček,

Gor. Sv. Kungota pri Mariboru.

Edina štaj. narodna steklarska trgovina na debelo in na drobno

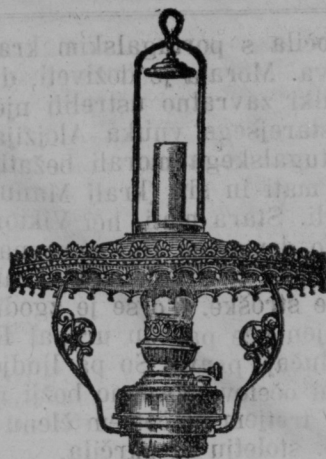
Franc Strupi : Celje

Graška cesta

prporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba. ....

Štefan Kaufmann
trgovec z železom 23 v Radgoni, prporoča svojo veliko zalogo lepo pozlačenih nagrobnih križev po jako nizki ceni.

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih in risalnih potrebščin, trgovskih knjig na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica šte. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Zaloga vseh tiskovin za urade.

Nihče več ne godrná
Čez slabosti in težave,
Ako

spozná,
Ki drži želodca zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetska kakovost „ „ 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Stöckenpferd-

milo z lilijinim mlekom

Najmehkejšo milo za kožo
kakor proti pegam!

Dobiva se povsodi. 128

Serravallovo

železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in častni diplom k zlati kolajni.

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izbozen okus. Nad 7000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l. á K 2-60 in po 1 l. á K 4-80.

Z mojo

240

!! umetno moštovo esenco !!

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi sod izvrstne, obstojne in zdrave domače pijače.

Cena 1 steklenici za 150 litrov 4 krone.

Dobi se samo

v drožeriji Maksa Wolfram, Maribor, Gor. Gosposka ulica.

Novo! Čitaj!

Pozor kmetice in dekleta!

Najnovije in najbolje sredstvo za rast las in da lasje postanejo gosti in dolgi, to je:

Kaptošt. II.

Odstranjuje prhljaj na glavi in vsako kožno bolezen. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki prporočajo. Cena franko na vsako pošto 1 lonček K 3-60, 2 lončka K 5-.-. Pošilja se po poštnem povzetju ali če se pošlje danar naprej. Prosim, da se naroči le pri meni pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Mihajlu Topusko, Hrvatska.

Svetovno mojstrstvo 733

v industriji ur končno osvojeno.

V led prevzete edine prodaje sem v stanu za sam K 4-90 ponuditi elegantno posebno ploščnato amerik. 14 kar. duble zlato švic žepno uro. Ista ima 86 ur idočo anker koleseje s premirano znamko „Speciosa“ in je električnim potom prevlečena s pristinim zlatom. Jamstvo za točen tek 4 leta. 1 komad K 4-90 2 komada K 9-80 Vsaki uri se pridene zastoj fino pozlačena verižica. Brez rizika, ker je dovoljena zamenjava ozir. se denar vrne. E. Heizer, Krakov, Strađom 18

Fr. Korošec,

trgovina z železom in špecerijo v Gor. Radgoni

789

Prporoča na novo vpeljano svojo veliko zalogo vsakovrstnega železja, kakor tudi okove za poslopja, orožja, kotle, peči, ščedilnike, kuhinjsko posodo, premog, kovaško oglje, koks, teer, karbolineum, firnis, salonski petrolej na debelo in drobno, vsake vrste barv suhe in oljate. Posebno pa prporoča za sedanjí čas, veliko izbiro železne pozlačene križe vsake kakovosti in velikosti z zlatimi napismi vred in s kamenitimi podstavkami po nizki ceni.

Zahtevajte v gostilnah katoliško narodne liste: Slov. Gospodar, Straža.

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.
Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.
Niklasta remont.-ura K 3-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-
— Večletna jamstva —
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.
Kupujem zlatino in srebro.

Olje
za razne stroje oddaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru
100 kg po 25 K.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, **ne zahtevajte** pri nakupu kar na kratko **zavitek ali zabojček „cikorije“**, temveč določeno **znamko:**

: Franck:

da imate jamstvo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja. —

Tovarn. znamka. Tovarn. znamka. Tovarn. znamka.

Henrik Franck sinovi

Ime „**Franck**“ kakor različne od tega izpeljane zaznambe naših izdelkov so **zakonito varovane**. Kdor torej kot „**Franckovo kavo**“ kak drugi nego iz naših tovarn izvira, joči izdelek oddaja, — je kaznovan.

Novo 842 Čitaj!

Pozor kmetje in fantje!

Najnovejše in najboljšo sredstvo za rast las, brk in brade je:

Kaptolšt. I.

Deluje, da brke in brada postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen z glave. Naroči naj si vsaka družina. Deluje sigurno in ga mnogi zdravniki priporočajo. Imam mnogo zahvalnih in priznanih pisem. Cena na vsako pošto franko 1 lonček K 3-60, 2 lončka K 5-—. Pošilja se po poštne povzetju ali če se pošlje denar naprej. Naroči se le pod naslovom:

Lekarna pri Sv. Mihajlu Topusko, Hrvatska.

Na pravočasno naročitev

Thomasove moke

za gnojenje travnikov, pašnikov in polja za krmo se s tem opozarja.

Jamčimo za čisto in polno vredno Tomaževo moko in pošiljamo izključno le v plombiranih vrečah, z varstveno znamko in navedbo vsebine.

Tovarna za Thomasov fosfat
z z. o. z. Berlin W 35.

Kmetje, zahtevajte pri svojih pošiljateljih gnoja Thomasovo moko „Sternmarke“. Brošure o porabi iste pošilja gori imenovana tvrdka zastoj. 832

20 do 50 K na dan

lahko vsakdo zasluži z razpečavanjem novega predmeta, ki se rabi v vsaki hiši. — Pošljite v pismu za pojasnila znamko za 30 vin. in svoj naslov. **Josip Batič, Idrija, Kranjsko.** 854

Prva štajerska trsničarska zadruga

(pošta Juršinci pri Ptujju).

ima na prodaj cepljene trte najboljše kakovosti in sicer vse priporočljive vrste na običajnih podlagah kakor tudi na različnih križankah. Ceniki so brezplačno na razpolago. 861

Mezdno in mitniško zmletev

kakor tudi zamenjavo vseh vrst žita oskrbuje najhitreje in najceneje umetni valčni mlin :

v Rušah pri Mariboru.

Najboljše ročne torbice, šolske torbice, denarne mošnjčke, denarnice za natakariče in natakarije. — Bogato sortirano zalogo : : : :
usnjatih garnitur
kakor tudi konjske oprave, opravo za jahanje itd. priporoča.
Rudolf Novak : Maribor
jermenar in sedlar Grajski trg.
Samo lastni izdelki.

Nizke cene! Ne pozabite se zglasiti! Nizke cene!

pri narodnem in domačem trgovcu

Franc Lenartu v Ptujju

ki je dobil ravnokar za jesen in zimo iz prvih tovarn veliko novega sukna za ženske in moške obleke. Potem obilo trpežne hlačevine, vsakovrstnega barhenta stalnih barv, mnogo lepih štrikanih in suknenih ogrinjalk, ter nepremedljivih konjskih koc.

To pa vse cenejše kakor drugod.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem.
Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni. — Priporoča se

Franc Lenart v Ptujju.

Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo. 290

Edina slovenska kislavoda,

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodecu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezen v ledvicah in mehuru ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilna temveč je tudi osvežujoča

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

Naroča se pri oskrbništvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško, kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „**Hotel pri belem volu**“ (Terschek), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

priporoča

svojo veliko gostilno

30 sob za tujece po jako nizkih cenah

bjakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po 4 1/2% brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga. V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnike

na dom zastoj, če vložijo prvokrat najmanj 4 K.

posojuje

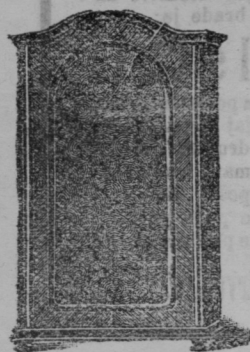
na zemljišča po 5% do 5 1/2%, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastoj pošt. hranilnične položnice.

Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

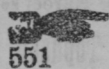
Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izven praznikov dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure popoldne.

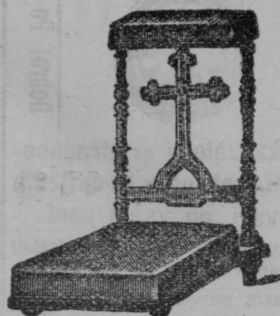
Največja mizarska in tapetarska trgovina

Karol Wesiak - Maribor

Tegethofova ulica števil. 19.

Lastna mizarska in tap. delavnica.

Pohištva in posteljne oprave
..... po najnižjih cenah. ....
Cenik in proračun zastonj.

K št. 43440
5793

Štev. 39.984
II 5252 1910.

Razglas.

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1911 stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriških vinogradih in drevesnicah v gojenju in sajenju sadonosnikov, in sicer priredi te tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru,
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se začnejo 15. februarja in se končajo s 1. decembrom 1911.

V Mariboru se sprejme	14
V Gor. Radgoni se sprejme	16
V Lipnici se sprejme	26
V Skalcah pri Konjicah	12

posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo 8 K.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti.

Za sprejem v te tečaje morajo prosilci vložiti koleka proste prošnje najkasneje do 6. januarja 1911 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrečno povedati, v katero naštetih šol želi prosilec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosilec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero mora potrditi župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosilec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1911 nepretrogoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe dež. strokovnjakov.

V Gradcu, 17. oktobra 1910.

870 **Od štajerskega deželnega odbora.**

Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list.

Naročitev ameriških trt za plačilo iz združenih državnih in deželnih nasadov za nasadno dobo 1910/1911.

Štajerski deželni odbor imel bo za prodati v prihodnji spomladi iz združenih državnih in deželnih nasadov naslednje množine ameriških trt, in sicer:

1. 850.000 cepljencev, večinoma od laške graševine, belega burgundca, zelenčiča, rumenega šipona, bele in rudeče žlahnine, rudečega traminca, renske graševine, muškatelea, cepljenih na riparijo Portalis, vitis Solonis ali rupestris Montikole.

2. 280.000 korenjakov od riparija Portalis, vitis Solonis in rupestris Montikole.

3. Tri milijone ključev od zgorej imenovanih treh podlag in od Goethe-ja števil. 9.

Cena trtam je:

I. 1000 komadov cepljencev 200 kron za imovite posestnike, 140 kron za vse druge.

II. 1000 komadov korenjakov 24 kron za imovite posestnike, 16 kron za vse druge.

III. 1000 komadov ključev 10 kron.

Deželni odbor si pridrži pravico, naročnikom od več kakor na 1500 cepljencev in 3000 korenjakov ali 5000 ključev zmanjšati naročeno množino trt, ravna se po številu oglašanih naročil.

Naročila na te trte naj se vložijo do 10. novembra t. l. naravnost na deželni odbor v Gradec ali pa skozi občinske urade, pri katerih se dobé v ta namen narejeni naročilni listi.

Občinski predstojniki morajo izpolnjene naročilne liste odposlati takoj deželnemu odboru v Gradec.

Naročila, ki se vložijo do 10. novembra, se bodo zbirale in trte potem razdelile razmeroma med vse naročnike, ako jih ne bi bilo toliko, da dobi vsaki naročeno število.

Vse te trte se bodo oddajale le štajerskim posestnikom in morajo tudi oni naročniki, kateri vložijo prejšnje naravnost na deželni odbor, dopisno potrdilo od občinskega predstojništva, da imajo res vinograde v občini.

Cene veljajo na mestu, kjer se bodo trte odkazale, in se mora znesek izplačati pri prevzetju. Ako se trte odpošljejo po železnici, se bo znesek povzel. Stroški za zavitek in dovoz se bodo posebej zaračunili.

Na vsakem naročilu je natanko navesti: 1. ime (tako napisano, da se lahko čita), bivališče in stan naročnika; 2. davčna občina, v kateri se nahaja vinograd, ki ga hoče naročnik obnoviti; 3. vrsta trte (sorta), katero želi; 4. Zadnja pošta ali železniška postaja.

Ako bi zaželjena vrsta pošla, bo se ona z drugo enako nadomestila, ako si naročilec tega odločno ne prepove.

Trte se morajo od naročnikov ako mogoče osebno prevzeti, če se po železnici dopošljejo, pa takoj po vsprejemu pregledati.

Pritožbe se morajo vložiti takoj na vodstvo trtnice; na poznejše pritožbe se ne bodo oziralo. Gradec, dne 6. oktobra 1910. 871

Od štaj. deželnega odbora.

Napačna prebava

je vzrok mnogih bolezni. Naj se torej pravočasno rabi prebavo vrejajoče sredstvo.

Preiskušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli skrbno pripravljeno, tek zbujajoče in prebavljajoče pospešujoče in lahko odvajajoče domače zdravilo, ki ublaži in odstrani znane posledice nezmernosti, slabe diete, prehlajenja in zoprnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne tvoritve kislin ter krče je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja v Pragi.

SVARILO! Vsi deli embalaže imajo postavno depozitarno varst. znamko

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. Fragner-ja, c. in kr. dvor. dobavitelja,

„Pri črnem orlu“ PRAGA, Mala strana 203, vogal Nerudove ulice.

Po pošti se razpošilja vsak dan. Cela stekl. 2 K, pol stekl. 1 K. Pro' naprej vpošilj. K 1:50 se pošlje mala steklenica, za K 2:80 velika steklenica, za K 4:70 2 veliki steklenici, za K 8— 4 velike steklenice, za K 22— 14 vel. steklenic poštne prosto za vse postaje avstr. ogr. monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogr. 249

Zelo redka prilika!

Tovarna mi je izročila po neki nezgodi več 1000 komadov krasnih težkih flanelastih odev, da jih prodam pod roko; vzorci so najnovejši, modne barve in imajo le skoro nevidne madeže od vode, kar pa nikakor ne brani, da bi se ne mogle porabljati v vsakem gospodarstvu za pokrivanje postelj in ljudi; dolge so 190 cm, široke 135 cm, jako fine, tople in trpežne. Pošiljam jih po pešnem povzetju: 3 krasne flanelaste odeje v vseh barvah in vzorcih za 9 K, 4 gospodarske odeje za 10 K. Vsak, ki čita to, naj naroči zaupljivo, kajti prepričan sem, da bo zadovoljen. Oton Bekera, c. kr. finančni nadzornik v pokoji, Nachod (Češko). 818

Edina narodna trgovina

Ludovik Kuharič

je v Ormožu kjer 612

kupite moderno volneno blago za ženske obleke, sukno in kangarn za moške obleke, perilni kambrik, hlačevino, belo platno, svilene robe in mnogo drugega manufakturnega blaga iz najboljših tovarov po čudovito znižanih cenah. — Priporoča tudi svojo veliko zalogo raznovrstnega špecerijskega blaga.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošto hranilne položnice na raspolago (tek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4 1/2%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na rastavo vrednostnih papirjev. Dolgové pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsake ure od četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsake soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 6.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na raspolago domače hranilne nabiravnice.